

Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2022–2027

Obsah

Úvod	1
1. Popis systému prevence kriminality	2
1.1 Krajská úroveň – krajský úřad Jihočeského kraje	3
1.2 Místní úroveň – samosprávy měst a obcí.....	4
1.3 Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje	9
1.4 Vězeňská služba ČR a Probační mediační služba.....	13
1.5 Působení dalších subjektů v systému prevence kriminality	15
1.6 Financování prevence kriminality	17
2. Analýza trestné činnosti.....	25
2.1 Pachatelé a oběti trestné činnosti.....	26
2.2 Druhy kriminality	29
Majetková kriminalita.....	29
Kybernetická kriminalita	31
Hospodářská kriminalita.....	32
Násilná kriminalita	32
Mravnostní kriminalita	33
Přestupky	34
3. Strategická část koncepce prevence kriminality v Jihočeském kraji na léta 2022–2027	35
3.1 Vize.....	35
3.2 Cílové skupiny	35
3.3 Cíle	35
3.4 Rozpracované cíle a opatření.....	36
4. Shrnutí	42
Použité zdroje.....	43
Seznam použitých zkratk.....	44

Úvod

Preventivní politika je významným nástrojem států, krajů, měst a obcí v boji proti kriminalitě. Oproti trestní politice, která reaguje na spáchání trestného činu či přestupku represivními prostředky, spočívá preventivní politika v souboru nejrůznějších nerepresivních, proaktivních strategií, které jsou zaměřeny na předcházení trestné činnosti a na omezování příležitostí k jejímu páčání. Z hlediska ochrany veřejné bezpečnosti, zdraví a majetku občanů se preventivní politice od roku 2008 věnuje v rámci své samostatné působnosti také Jihočeský kraj.

Situace v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku zůstává z pohledu Policie ČR v Jihočeském kraji v posledních letech stabilizovaná. V kraji nedochází k závažnému narušení veřejného pořádku a z hlediska dlouhodobého vývoje pokračuje trend, kdy evidovaná kriminalita postupně klesá, převažuje majetková trestná činnost a páčání kriminality se stále více přesouvá do kyberprostoru.

V roce 2020 do celé společnosti, včetně fungování orgánů činných v trestním řízení, výrazně zasáhla pandemie onemocnění covid-19, jejíž výskyt si vyžádal prosazování celé řady mimořádných opatření. Výkon tradiční prevence byl vzhledem k epidemiologické situaci postaven před nelehkou výzvou. Kontaktní forma preventivní činnosti byla vlivem protiepidemických opatření prakticky nemožná. Aktivity preventistů se proto přesunuly do komunikační podoby přes média a do online prostředí.

Pandemie sebou zároveň přinesla i nová rizika a problémy, které se neprojevily pouze v ČR, ale jsou zaznamenávány celosvětově, jako např. vyšší počet volání na krizové a intervenční linky s problematikou domácího násilí, více času tráveného v on-line prostředí a s tím spojená rizika, včetně zvýšeného ohrožení rizikových skupin jako jsou děti a senioři, navýšení podvodných jednání atd., a které se přirozeně přenesou i do časů, kdy všechna protiepidemická opatření skončí.

Jihočeský kraj při plánování svých opatření vždy vycházel z odborných zkušeností a doporučení, že je efektivnější kriminalitě předcházet než posléze pachatele po spáchání deliktu trestat. Na území kraje je tak každoročně hledána rovnováha mezi aplikací preventivních a represivních opatření, a tak tomu bude i pro následující období 2022–2027, kdy oblast prevence kriminality zůstává neodmyslitelnou součástí politiky kraje.

K naplnění těchto předpokladů napomáhá i zpracování Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2022–2027, která se pro uvedené období stává základním koncepčním materiálem. Její obsah vychází z doporučení Ministerstva vnitra ČR k tvorbě koncepcí prevence kriminality a zároveň navazuje na cíle Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027¹, kterými jsou:

1. Podpora a rozvoj systému prevence kriminality v ČR
2. Pomoc obětem trestných činů a jejich podpora
3. Práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy
4. Komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách, práce Policie ČR ve vztahu k menšinám
5. Situační prevence kriminality a nové přístupy
6. Kriminalita páchaná dětmi a na dětech
7. Prevence kybernetické kriminality

¹ Odbor prevence kriminality MVČR ve spolupráci s členy Republikového výboru pro prevenci kriminality ke konci roku 2021 připravil návrh nové Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027, který bude předložen vládě ČR během jara 2022 ke schválení. Zpracovatelka koncepce vycházela z veřejně přístupného materiálu dostupného na: <https://prevencekriminality.cz/nova-strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-2027-v-pripominkovem-rizeni/>. Lze předpokládat, že Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027, která je provázána s mezinárodními strategiemi a dokumenty (např. Strategií EUCPN na léta 2021-2025 nebo novou deklarací OSN k trestní justici a prevenci kriminality), bude pro léta 2022–2027 v předkládané podobě schválena.

Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2022–2027 (dále jen „Koncepce“) navazuje na již dříve schválené strategické materiály a využívá zkušeností i výstupů předcházející Koncepce z let 2018–2021. Součástí materiálu je i stručná analýza trestné činnosti za rok 2020.²

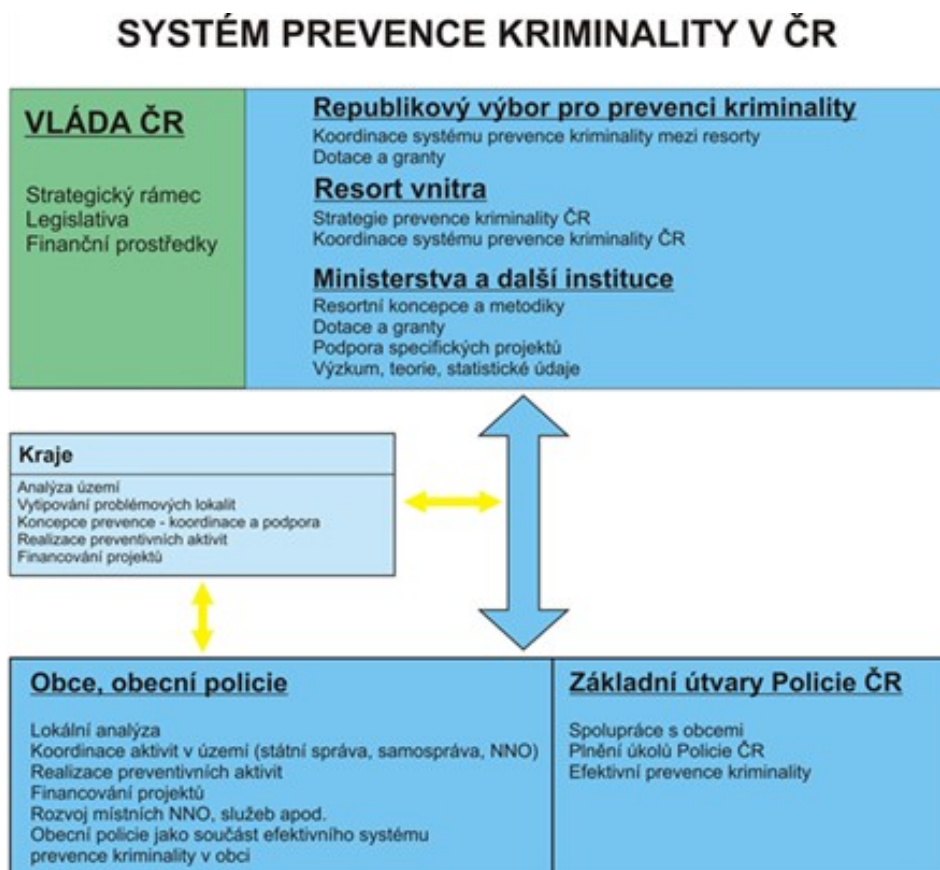
V závěru Koncepce jsou definovány konkrétní tři strategické cíle a navazující opatření pro oblast prevence kriminality na krajské úrovni. Plnění těchto opatření bude po celou dobu platnosti koncepce vyhodnocováno a v případě potřeby může rovněž docházet k jejich aktualizaci, změnám či doplněním reagujícím na aktuální vývoj v oblasti prevence kriminality.

1. Popis systému prevence kriminality

Systém prevence kriminality je dle Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027 (dále jen „Strategie PK ČR“) v současné době rozdělen do tří úrovní:

- 1) republikové (vláda ČR, Republikový výbor pro prevenci kriminality, jednotlivá ministerstva a další státní instituce),
- 2) krajské – krajské úřady,
- 3) místní – samosprávy měst a obcí.

OBRÁZEK 1 – SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČR³

² V době zpracování Koncepce nebyla Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území JČK za rok 2021 ještě k dispozici

³ Ministerstvo vnitra. Návrh Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027. 1. vyd. Praha: MVČR, 2022. str. 13

1.1 Krajská úroveň – krajský úřad Jihočeského kraje

Dle Strategie PK ČR je úlohou krajské úrovně v souladu s § 1 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajících, ve znění pozdějších předpisů, organizovat v samostatné působnosti preventivní politiku na svém území.

Kraje na základě doporučení Strategie PK ČR a k ní zpracovaného Implementačního plánu vytvářejí podmínky pro rozvoj prevence kriminality se na svém území:

- prostřednictvím Asociace krajů ČR se aktivně podílejí na činnosti Republikového výboru pro prevenci kriminality,
- zpracovávají krajské koncepce prevence kriminality, bezpečnostní analýzy na krajské úrovni, stanoví rizikovitost jednotlivých území pro plánování preventivních opatření,
- zajišťují činnost krajského manažera prevence kriminality a poskytují mu potřebné zázemí a specializované vzdělávání, zřizují pracovní skupiny prevence kriminality a zajišťují a koordinují jejich činnost,
- realizují vhodná opatření (aktivity/projekty) prevence kriminality opírající se o analýzy kriminality a rizikového chování a přijaté koncepce prevence kriminality,
- v souladu s vypracovanými koncepcemi a analýzami finančně podporují aktivity/projekty prevence kriminality na svém území (např. formou dotací obcím, neziskovým organizacím apod.),
- informují o rizicích v oblasti kriminality a realizovaných preventivních aktivitách na svých informačních platformách (periodika, soc. sítě, regionální TV a rozhlas, vývěsky apod.),
- vyhodnocují úspěšnost koncepcí a realizovaných preventivních aktivit a projektů na základě předem stanovených cílů a indikátorů,
- prostřednictvím manažerů prevence kriminality poskytují konzultace a metodickou podporu pro preventivní aktivity obcí na svém území, zajišťují informovanost v oblasti prevence kriminality z krajské a republikové úrovně směrem k obcím,
- podílí se na hodnocení a výběru projektů prevence kriminality obcí v rámci Programu prevence kriminality,
- zpracovávají a realizují vlastní preventivní programy a projekty v rámci Programu prevence kriminality.

V případě, že se kraj připojí k realizaci Strategie PK ČR, má možnost získávat na realizaci svých krajských projektů prevence kriminality od Ministerstva vnitra ČR (dále jen „MV ČR“) státní účelovou dotaci. Dále kraj může určovat lokální potřebnost, hodnotit a doporučovat jednotlivé projekty měst a obcí k podpoře.

Jihočeský kraj se od roku 2008 řadí mezi kraje v ČR, které aktivně působí v oblasti prevence kriminality na svém území. Kraj si zakládá na spolupráci s obcemi, ostatními orgány veřejné správy i neziskovým sektorem.

Kraj má ustanoveného krajského manažera prevence kriminality, který je zodpovědný za plnění úkolů a opatření stanovených v aktuální krajské koncepci (viz. kapitola 3 Koncepce) a realizuje preventivní projekty s celokrajským působením.

TABULKA 1 - PROJEKTY REALIZOVANÉ JIHOČESKÝCH KRAJEM V LETECH 2012 – 2021

Rok	Název projektu
2012	Bezpečí pro seniory – informace a připravenost
2016	Ozbrojený útočník ve škole – pilotní projekt prevence útoku ve školním prostředí
2017	Ozbrojený útočník ve škole – prevence útoku ve školním prostředí II. etapa
2018	Ozbrojený útočník ve škole III. závěrečná etapa
2018	Preventivní divadelní představení pro seniory „Mě neoklameš, šmejde!“
2019	Ozbrojený útočník ve škole (finální etapa)
2019	Preventivní divadelní představení pro seniory „Mě neoklameš, šmejde!“

2020	Ozbrojený útočník ve škole 2020 ⁴
2020	Preventivní divadelní představení pro seniory „ <i>Mě neoklameš, šmejde!</i> “ ⁵
2021	Ozbrojený útočník ve škole 2021 ⁶
2021	Podpora prevence kriminality v kraji 2021

Jihočeský kraj má zřízenou pracovní skupinu k prevenci kriminality, složenou z krajského manažera prevence kriminality a školského koordinátora prevence rizikového chování (v jedné osobě), protidrogového koordinátora, koordinátora romských poradců, metodika soc. prevence a zástupců další veřejných institucí a organizací (MP, PČR, PMS, NNO). Smyslem pracovní skupiny je výměna informací, koordinace aktivit jednotlivých oblastí a účelné vynakládání finančních prostředků na oblast prevence kriminality.

Vyjma zřízené funkce manažera prevence a pracovní skupiny na úrovni kraje jsou pro fungování systému prevence kriminality na krajské úrovni klíčové také orgány obcí (politické vedení obcí a jejich pracovní skupiny/ komise, či funkce místních manažerů prevence kriminality), dále oddělení prevence a tisku při územních odborech PČR či obecní/ městské policie, které působí nejen v represivní, ale i preventivní rovině. Nelze opomenout také významnou úlohu PMS, orgánů sociálně právní ochrany dětí, školských zařízení, sociálních služeb, nestátních neziskových organizací a dalších.

Vzájemná spolupráce preventivních pracovníků je posilovaná každoročně realizovanými vzdělávacími semináři, které se zaměřují na: preventivně výchovnou činnost a preventivně vzdělávací akce pro veřejnost; prevenci rizikového chování na internetu; agresivitu a násilí ve školách, bezpečnostně právní aspekty rizikového chování, závislostní chování atd. Dále je spolupráce a vzájemné sdílení a šíření dobré praxe a zkušeností posilována zajištěním výjezdních pracovních setkání preventistů a také prostřednictvím pracovních setkání jihočeských vedoucích pracovníků městských/obecních policií. Všechny akce jsou realizovány každoročně v pravidelných intervalech, vyjma roku 2020, který byl zatížen dopady protiepidemických opatření souvisejících s onemocněním covid-19.

Finanční podpora, která umožňuje do přípravy, a především do praktické realizace preventivních aktivit zapojit na krajské úrovni obce, nestátní sektor a další vybrané subjekty, je uskutečňována pomocí dvou dotačních titulů:

- a) Dotační program „*Program prevence kriminality*“ MV ČR, v rámci kterého je Jihočeský kraj žadatelem o podporu na své projekty a podílí na hodnocení projektů měst a obcí.
- b) Dotační program „*Podpora prevence kriminality*“, jehož vyhlášovatelem je Jihočeský kraj a který je realizován z vlastních finančních prostředků kraje.

1.2 Místní úroveň – samosprávy měst a obcí

Obce tvoří základní úroveň, kde jsou opatření prevence kriminality v praxi nejčastěji realizována a na obcích tak leží váha praktického výkonu preventivních aktivit, přímé realizace projektů a opatření prevence kriminality.

Shodně jako kraje v oblasti prevence kriminality postupují i obce v samostatné působnosti. Přitom vycházejí z § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Projekt nebyl realizován v plném rozsahu – z důvodu protiepidemických opatření (onemocnění covid - 19) mohly být uskutečněny pouze 3 semináře/2 školy/117 účastníků

⁵ Pro rok 2020 byla představení připravena pro města České Budějovice, Nová Včelnice, Soběslav, Kardašova Řečice, ale z důvodu protiepidemických opatření (onemocnění covid - 19) nebyla zrealizována.

⁶ V roce 2021 nebyl projekt „Ozbrojený útočník ve škole“ z objektivních důvodů vůbec realizován (epidemie spojená s onemocněním covid – 19 a s ní přijatá ochranná protiepidemická opatření – uzavření škol, zákaz shromažďování/akcí nad určitý počet osob, interní pracovněprávní nařízení uvnitř složek IZS apod.).

Obce na základě doporučení Strategie PK ČR a k ní zpracovaného Implementačního plánu vytvářejí podmínky pro rozvoj prevence kriminality se na svém území:

- prostřednictvím Svazu měst a obcí ČR se aktivně podílejí na činnosti Republikového výboru pro prevenci kriminality,
- zpracovávají obecní koncepce či plány prevence kriminality a bezpečnostní analýzy na lokální úrovni,
- zajišťují činnost manažera prevence kriminalita obce a poskytují mu potřebné zázemí a specializované vzdělávání, vytváří Pracovní skupiny prevence kriminality a zajišťují a koordinují jejich činnost (se zvláštním zaměřením na spolupráci, výměnu dat a informací a příkladů dobré praxe s Policií ČR na svém území),
- zpracovávají a realizují vlastní preventivní aktivity a programy či projekty v rámci Programu prevence kriminality,
- informují o rizicích v oblasti kriminality a realizovaných preventivních aktivitách na svém informačních platformách (periodika, soc. sítě, regionální TV a rozhlas, vývěsky apod.),
- vyhodnocují plnění přijatých preventivních koncepcí a realizovaných preventivních projektů a opatření.

Dle § 35a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, obce mohou zřizovat městskou/obecní policii.

Městská/obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku. Mimo jiné přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití a významně se podílí na prevenci kriminality v obci.

Seznam měst a obcí v Jihočeském kraji se zřízenou městskou (obecní) policií⁷:

• Bechyně	• Protivín
• Blatná	• Sezimovo Ústí
• Česká Budějovice	• Soběslav
• České Velenice	• Strakonice
• Český Krumlov	• Strmilov
• Dačice	• Tábor
• Dolní Dvořiště	• Trhové Sviny
• Hluboká nad Vltavou	• Třeboň
• Jindřichův Hradec	• Týn nad Vltavou
• Kaplice	• Velešín
• Kovářov (Písek)	• Veselí nad Lužnicí
• Milevsko	• Vimperk
• Písek	• Vodňany
• Planá nad Lužnicí	• Vyšší Brod
• Prachatice	

Celkem 29 měst a obcí má v Jihočeském kraji zřízenou městskou/obecní policii, z toho více jak na polovině z nich působí strážník, který má zároveň (v nějaké míře) v gesci oblast prevence kriminality a aktivně spolupracuje s krajem. Městská/obecní policie pro oblast prevence kriminality disponuje velice důležitými statistickými daty a informacemi, má zpravidla na starost situační prevenci (např. městský kamerový systém), realizuje řadu vlastních preventivních projektů, podílí se na informování veřejnosti a přednáší dětem na místních školách, seniorům apod.

Jihočeský kraj společně se strážníky městské policie (dále jen „MP“) a preventisty Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje (dále jen „KŘP JČK“) realizoval v kraji v letech 2018–2020 projekt „*Mě neoklameš, šmejde!*“, v kterém se jednalo o sérii preventivních divadelních představení, které měli seniorům pomoci rozpoznat manipulativní a falešné chování podvodníků.

⁷ Ministerstvo vnitra ČR (stav k 1. 3. 2021). Dostupné z internetu: <<https://www.mvcr.cz/clanek/obecní-policie-652273.aspx>>

Herci z nezávislé divadelní skupiny PNUtí z Prachatic se hráli seniorům sedm scének, které vycházely ze skutečných případů nekalých praktik podvodníků zaznamenaných v Jihočeském kraji (dále jen „JČK“). Byť se jednalo o velmi závažné téma, dokázali herci s humorem a nadsázkou tato jednání seniorům přiblížit a upozornit je na celou řadu důležitých skutečností, kterých by se měli při setkání s podvodníky vyvarovat.

Jednotlivé scénky byly vždy doplněny odbornými vstupy a komentáři přítomných policistů a strážníků, a to, jak se nenechat napálit, jak reagovat, pokud se seniory někdo pokusí okrást o jejich mnohdy celoživotní úspory a jak případně takovéto situace ve spolupráci s policisty či strážníky řešit. V závěrečné scéně si zahráli dokonce i sami seniori, kdy jejich úkolem bylo včas rozpoznat nekalá jednání podvodníků. V závěru setkání bylo přímo na místě zodpovězeno i několik věcných dotazů ze stran seniorů. Každý z účastníků představení si odnesl nejenom celou řadu rad a ponaučení, ale na závěr i malý dárek v podobě preventivních publikací a reflexních prvků. V rámci realizace této aktivity byly seniorům předávány i tzv. „Seniorské obálky“, které pomáhají složkám Integrovaného záchranného systému v situacích, kdy se senior dostanete do tísně, ohrožení zdraví nebo života.

Projekt byl realizován v těchto jihočeských obcích: (2018) Týn nad Vltavou, Český Krumlov, Kaplice, České Budějovice a (2019) Jindřichův Hradec, Dačice, České Budějovice, Tábor, Třeboň a Písek. Pro rok 2020 byla přestavení připravena pro města České Budějovice, Nová Včelnice, Soběslav, Kardašova Řečice, ale z důvodu protiepidemických opatření souvisejících s onemocněním covid-19 nebyla již zrealizována.

V posledních letech se obce potýkají s trendem, že se kriminalita přesouvá (a to i přes její celkový pokles) do menších měst a obcí.

To je typické např. u tzv. **sociálně vyloučených lokalit** (dále jen „SVL“) a problémů, které jsou s nimi spojené.

Sociální vyloučení se jako stav projevuje vytěsněním jednotlivců či celých skupin na okraj společnosti, kdy je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou jinak ostatním členům společnosti dostupné.⁸ Sociální vyloučení předpokládá ztížený přístup k institucím a službám (institucionální pomoci), nezbytným pro běžný způsob života. K sociálnímu vyloučení dochází buď z důvodu geografického vyloučení nebo z důvodů předsudků např. v souvislosti s etnicitou, „špatnou adresou“ apod. Základním charakteristickým rysem je propad na sociální dno, jenž je způsoben hromaděním okolností, kterými jsou zpravidla ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problematika bydlení, absence sociálního učení, onemocnění, sociálně patologické jevy a problematika vzdělávání dětí.⁹

Stav, resp. rozsah sociálního vyloučení je sledován prostřednictvím indikátorů pokrývajících dimenze chudoby, vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti.¹⁰ Na území Jihočeského kraje se nachází 624 obcí, které tak tvoří téměř 10 % všech obcí ČR. Z toho 327 obcí (52 % obcí Jihočeského kraje) lze považovat za obce sociálním vyloučením neohrožené; 258 obcí (41 % obcí Jihočeského kraje) je z hlediska sociálního vyloučení možné považovat za potenciálně rizikové, 6 % obcí z Jihočeského kraje tj. 39 obcí je možné považovat za sociálním vyloučením přímo ohrožené. Výskyt ohrožených obcí byl napříč krajem poměrně rozprostřený, vesměs šlo o obce v blízkosti větších měst. Nejvyšší podíl obcí ohrožených sociálním vyloučením se vyskytoval na území obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Český Krumlov (7), Prachatic (5) a Písek, Soběslav, Strakonice a Tábor (shodně 4 obce); naopak v ORP Týn nad Vltavou, Trhové Sviny, Milevsko a Blatná se nevyskytovala ani jedna obec z hlediska sociálního vyloučení ohrožená.¹¹

⁸ Charvát P., Lang P., Kopecká Z. Rozsah sociálního vyloučení v Jihočeském kraje. 1. Vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020. str. 5

⁹ Jihočeský kraj. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2022-2024. Str. 144–145

¹⁰ Charvát P., Lang P., Kopecká Z. Rozsah sociálního vyloučení v Jihočeském kraje. 1. Vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020. str. 5

¹¹ tamtéž str. 29

Je nutné konstatovat, že údaje o počtu SVL a počtu příslušníků v nich žijících se průběžně neustále mění (předpokládá se více než 3000 osob žijících v SVL v kraji). Přestože některé lokality vznikají, jiné zanikají a některé se rozrůstají, lze počet SVL v kraji považovat za dlouhodobě stabilní. Osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené žijí i mimo doposud zmapované SVL.

Podmínkou vzniku SVL bývá existence dostupných, levných nemovitostí v obcích, které se stávají terčem zájmu podnikatelů, kteří často žijí mimo tyto lokality, dokonce i v jiných krajích. Tito podnikatelé nakupují volné ubytovací prostory a do těchto míst opakovaně sestěhovávají osoby či rodiny s dětmi, které nemají vazbu na konkrétní bydliště, a způsobují v dotčených lokalitách problémy.

Dlouhodobým problémem v SVL zůstávají dluhy. Zkušenost s exekucemi uvádí 40 % obyvatel sociálně vyloučených lokalit, v současnosti ji řeší každý čtvrtý obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Dluhy, respektive exekuce, přitom představují jednu z největších překážek práce. Dlužníci jsou demotivovaní, protože si kvůli vysokým srážkám dostávají za práci pouze minimální mzdu. Výjimečné však nejsou ani případy, kdy kvůli četným srážkám odmítají zájemce samotní zaměstnavatelé – administrace exekucí pro ně představuje vysokou zátěž ve vedení personální agendy. Možnosti uplatnění na pracovním trhu každopádně zásadním způsobem ovlivňuje úroveň vzdělání, která ve vyloučených lokalitách zůstává setrvale na úrovni základního vzdělání, a mnohdy i neukončeného základního vzdělání. Nezaměstnanost tak v SVL trápí pětinu obyvatel, ve věkové kategorii 15-64 let bezmála čtvrtinu obyvatel (celorepublikový průměr je kolem 4 %). V době pandemie covid-19 (2020–2021) až 11 % obyvatel SVL uvedlo, že přišlo o práci, třetina rodičů školních dětí se během distanční výuky potýkala s problémy (nedostupný internet, více než třetina se zajištěním potřebné techniky). Bez problémů distanční výuku zvládalo jen 34 % rodičů dětí v SVL v ČR.¹²

SVL jsou obecně spojeny s vyšší mírou kriminality, než je celorepublikový průměr. Příčinou tohoto stavu je především koncentrovaný výskyt jevů, které souvisí s životem v sociálním vyloučení. Těmito jevy jsou například: chudoba, zadlužení, nedostatek příležitostí k uplatnění v běžném životě, závislosti (gambling, alkohol, drogy). Kriminalita v SVL má často svou specifickou podobu. Nejčastěji si ji můžeme představit jako pyramidu, na jejímž vrcholu stojí ti, kteří zneužívají složité životní situace lidí žijících v sociálním vyloučení. Jde o lichváře, drogové dealery, podvodníky, kuplíře.¹³ Tyto ústřední osoby organizující kriminalitu využívají další osoby ve středním patře pyramidy (prostřednictvím systému závazků, rodinných a jiných vazeb, tlaku a vydírání), jejichž prostřednictvím zvyšují svůj vliv. Ve spodním patře pyramidy zůstávají především oběti trestné činnosti, kterých je přirozeně nejvíce. Do systému kriminality jsou zapojeny jako nucení uživatelé nelegálních služeb, kteří tvoří závislou klientelu (závislosti na půjčkách, nelegálním zaměstnání, podmíněné ubytování apod., ale i fyzické závislosti např. na návykových látkách). Organizace této specifické činnosti zůstává skryta veřejnosti, ale často i policii. Situace obětí trestné činnosti v těchto lokalitách dále komplikuje i skutečnost, že mnozí jsou nejenom oběťmi závažné trestné činnosti, ale zároveň i pachatelé jiné, byť třeba méně závažné trestné činnosti či přestupků.¹⁴

Obyvatelé SVL mají obecně nízké právní vědomí a nízkou důvěru v instituce (včetně policistů a soudů). Řada sociopatologických jevů, které mohou být příčinou kriminality – jako alkoholismus nebo týrání žen a dětí – se objevuje přímo v rodinách. Obyvatelé SVL jsou zároveň jedním z cílů nenávisných projevů příznivců krajní pravice, jsou ohroženi i případnými fyzickými útoky a jinými druhy násilí z nenávisli.¹⁵

Mezi nejčastější problémy na území SVL patří stížnosti na přestupky z oblasti veřejného pořádku – rušení nočního klidu, občanského soužití, znečišťování veřejného prostranství. Mezi další typické problémy náleží drobné krádeže, vykradené sklepy, ukradená kola či černý obchod s nekolovanými cigaretami a alkoholem. V případě hlášených napadení jde často o verbální útoky. Stížnosti se často týkají skupin mladých lidí a dětí (hluk, vulgární projevy), ale i skupin dospělých hlučně se bavících do pozdních nočních hodin.

¹² Zdroj: https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SVL-SILC-2021_souhrn_zji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD.pdf

¹³ Strategie boje proti soc. vyloučení na období 2011-2015, Důvodová zpráva, str. 6-7, 2011. Tato skutečnost nadále trvá.

¹⁴ Strategie boje proti soc. vyloučení na období 2011-2015, Důvodová zpráva, str. 6-7, 2011. Tato skutečnost nadále trvá.

¹⁵ Zdroj: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/oblasti-podpory/bezpecnost/>

Tradičními problémy mezi dětmi a mladistvými v SVL jsou užívání alkoholových i nealkoholových drog, gamblerství, záškoláctví, drobná trestná činnost, zejména krádeže.¹⁶

Obyvatelé SVL jsou často označováni ve výzkumech veřejného mínění za skupinu s vyšším kriminálním potenciálem Tato šetření společně se silně zakořeněnými předsudky (a to jak na straně majority, tak minority) do značné míry výrazně ovlivňují vzájemné soužití takto identifikovaných skupin obyvatel.¹⁷

V současné době existuje řada opatření, která i na úrovni města či obce mohou výrazně přispět ke zlepšení bezpečnostní situace v SVL. Jedním z úspěšných preventivních programů v SVL je od roku 2013 i projekt **Asistent prevence kriminality** (dále jen „APK“), jehož cílem je snižování kriminality a zvyšování bezpečnosti v SVL a jejich okolí. APK je realizován ve vybraných městech/obcích v Jihočeském kraji. APK pocházejí v ideálním případě přímo z lokality a mají tedy dobrou znalost poměrů v lokalitě, mohou zde dobře komunikovat s obyvateli a v nejlepším případě zde získali neformální autoritu. Svou prací výrazně přispívají ke snížení počtu přestupků a trestných činů. Působení APK přispívá k řešení bagatelní protiprávní činnosti, řešení sousedských sporů, podpoře komunikace obyvatel lokality s úřady a realizují mnoho dalších činností, přispívajících k bezpečnosti v lokalitě a městech/obcích celkově. APK jsou zaměstnanci samosprávy zařazenými v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, ale nejsou strážníkem ani čekatelem. Při své činnosti je APK řízen konkrétním strážníkem v roli mentora, se kterým úzce spolupracuje.

Projekt APK byl původně hrazen pouze z dotace MV ČR a rozpočtů obcí a měst, ale od roku 2016 ho k podpoře v mnohem intenzivnější míře přijaly i Úřady práce ČR v rámci programu aktivní politiky zaměstnanosti, jenž cílí na dlouhodobě nezaměstnané. APK, které podporuje Úřad práce ČR, musí na svých pozicích zaměstnanců obecní či městské policie a města dodržovat závaznou Metodiku APK vydanou MV ČR. Dalším aktuálně dostupným zdrojem podpory jsou i evropské prostředky určené na řešení sociálního vyloučení (např. ESF – Operační program zaměstnanost).

V současnosti v Jihočeském kraji pracuje celkem 11–13 stabilních APK v pěti městech. Náklady jsou hrazeny z prostředků MV ČR, Úřadu práce nebo evropských prostředků. Od roku 2017 využila dotaci z Úřadu práce ČR na podporu asistentského místa např. města Jindřichův Hradec, Prachatice, Český Krumlov a Blatná.

TABULKA 2 – PŘEHLED MĚST A POČET ASISTENTŮ PREVENCE KRIMINALITY V JČK HRAZENÝCH Z DOTACE MV ČR A OP ZAMĚSTNANOST

Město	Počet asistentů prevence kriminality
České Budějovice	5
Písek	2
Strakonice	2
Vimperk	2
Volary	2

Velký význam mají i preventivní programy a dostatečná nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež ze SVL.

Mezi další funkční řešení bezpečnostní situace v SVL patří zřízení na úrovni KŘP JČK **tzv. styčných důstojníků pro menšiny**. Jejich hlavním úkolem je zprostředkování komunikaci mezi příslušníky menšin a Policií ČR. Jako další poslání je navazování spolupráce s lokálními samosprávami a vytváření sítě partnerů, se kterými mohou účinně a komplexně řešit bezpečnostní aspekty týkající se menšin.

¹⁶ Čada, K. a kol. Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. 1. vyd. Praha: GAC spol. s.r.o., 2015. str. 81-82

¹⁷ Večerka, K. - Holas, J. - Tomášek, J. - Přesličková, H. - Blatníková, Š., 2007. Občané o kriminalitě a prevenci: Závěrečná zpráva z výzkumu veřejného mínění., s. 18.

V oblasti bezpečnosti se mohou se zhoršenou situací v regionu začít potýkat i města a obce, která již sousedí či v budoucnu budou sousedit s **areály průmyslových zón**. Rozvoj průmyslových zón bezpochyby přináší pozitivní hospodářský rozvoj regionu a zaměstnanost jeho občanů a obyvatel. Vedle toho však zvýšená koncentrace osob, jež s příslušným regionem nejsou spojeny pevnějšími osobními či rodinnými vazbami, může vést i k napětí, narušení dosavadního životního standardu, a způsobu soužití místních občanů včetně porušování právních předpisů.¹⁸

Není tajemstvím, že příliv zahraničních či agenturních dělníků do průmyslových zón v jiných částech ČR (např. průmyslová zóna Solnice-Kvasiny) výrazně proměnil atmosféru v regionu a kvůli prudkému nárůstu zahraničních zaměstnanců se tamní bezpečnostní situace v některých obcích výrazně vyostřila. Počty přestupků a trestných činů tehdy sice nestoupily nijak dramaticky, nicméně v ulicích se po večerech začali potulovat skupinky zahraničních dělníků a místní lidé začali projevovali obavy o své bezpečí.¹⁹

V těchto regionech se začali potýkat taktéž s problémy v oblastech²⁰:

- dopravy (vysoká koncentrace osobní i nákladní automobilové dopravy, hluková zátěž, kolony, nedodržování povolené rychlosti v obcích, nedodržování zákazových značek, parkování zejména na místech mimo vyhrazená parkoviště,
- likvidace komunálního odpadu (zvyšování nákladů obcí)
- zdravotnictví (kapacita lékařská péče)
- bydlení (provoz nelegálních ubytoven)
- školství (umístění dětí cizinců do MŠ/ZŠ, volnočasové aktivity)
- veřejného pořádku (bezdomovectví při ztrátě zaměstnání agenturního zaměstnance/cizince)

Aby tyto problémy v jihočeských regionech nenastaly v nějakém zásadním rozsahu, je nutné závčas adekvátně reagovat na případnou zhoršenou bezpečnostní situaci a tento nepříznivý stav řešit či mu nejlépe dopředu preventivními opatřeními předcházet.

K tomuto účelu MVČR zpracovalo Metodickou příručku pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami (2020), která popisuje, jak předcházet vzniku bezpečnostních a dalších problémů (integrace cizinců, vymáhání práva, zdravotní péče, ubytování cizinců, integrace dětí cizinců do školského systému, průmyslové zóny z pohledu územního plánování atd.) a případně jak tyto vzniklé problémy efektivně řešit, kde hledat pomoc při jejich řešení.

1.3 Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje

Role Policie ČR (dále jen PČR) je dána zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony. Prevence kriminality je neoddelitelná součástí policejní práce na všech úrovních a útvarech, včetně policejního managementu.

Zajištění oblasti prevence kriminality na úrovni územních odborů a základních útvarů je zcela v kompetenci KŘP JČK. Preventivní činnost zajišťují zejména policisté zařazení na oddělení tisku a prevence. Preventivní aktivity jsou vykonávány rovněž za metodické a personální podpory policistů z jednotlivých služeb a celorepublikových útvarů. Z úzkého propojení preventivních a informačních aktivit vyplývá, že jsou obě problematiky spojeny na jednom pracovišti územního odboru PČR a mnohdy i v osobě jednoho policisty/policistky. Na úrovni KŘP JČK je v rámci kraje ustanovena pozice koordinátora prevence, který metodicky vede preventivní činnost na jednotlivých územních odborech a je významným spolupracujícím článkem pro ostatní subjekty (veřejné i neveřejné sféry), působící v oblasti prevence kriminality na území kraje.

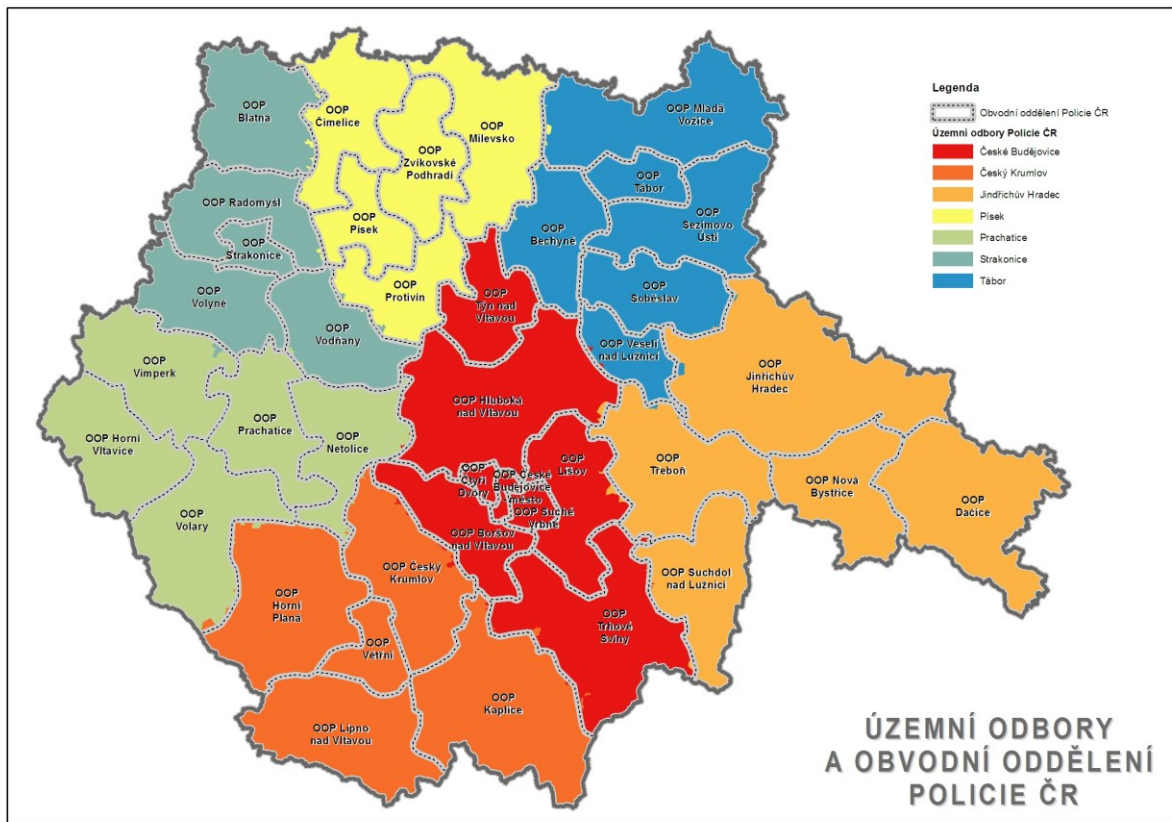
¹⁸ Ministerstvo vnitra. Metodická příručka pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami. 2. vyd. Praha 2020. str. 1

¹⁹ Zdroj: https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/prumyslova-zona-kvasiny-solnice-skoda-auto-rychnovsko-konflikty-kriminalita-potycky-cizinci.A180525_403590_hradec-zpravy_tuu

²⁰ Zdroj: <file:///C:/Users/bullova/Downloads/koordinacni-centrum-pro-cizince.pdf>

Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje disponuje celkem 7 územními odbory a 39 obvodními odděleními.

OBRÁZEK 2 - MAPA ROZDĚLENÍ ÚZEMNÍCH ODBORŮ A OBVODNÍCH ODDĚLENÍ POLICIE ČR

Konkrétní **preventivní projekty** PČR mají většinou podobu primární prevence, přičemž priority PČR v oblasti prevence se týká problematik:

1. Bezpečí v dopravě – bezpečnost silničního provozu (řízení pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek, těžké ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví s následkem smrti).

Příklad preventivních aktivit:

- „Zebra se za tebe nerozhledne“, projekt zaměřený především na chodce,
- „Vidět a být viděn“, projekt zaměřený na viditelnost chodců a cyklistů v silničním provozu za zhoršené viditelnosti,
- Projekt „Řídím, piju nealko pivo“, je zaměřený na řidiče a dodržování zákazu požívání alkoholu a jiných omamných a psychotropních látek před nebo během jízdy,
- „Markétina dopravní výchova“ – aktivita zaměřena na dopravní výchovu v mateřských a základních školách,
- „Na kole jen s přilbou“ – zaměřeno na cyklisty a nošení cyklistické přilby s cílem snížení nehodovosti a následků dopravních nehod cyklistů zapříčiněných nesprávným použitím bezpečnostních prvků při jízdě na kole,
- „ROADPOL Safety Days“ - celorepubliková dopravně bezpečnostní akce se zaměřením na nákladní dopravu a autobusy.

2. Děti a mládež (protidrogová prevence, kyberkriminalita, šikana apod.)

Příklad preventivních aktivit:

- Návazný program „*To je zákon, kámo*“ zaměřený na zvyšování právního vědomí v oblasti závislostí. Děti a mládež, které prošly programem protidrogového vlaku Revolution Train se následně v období 1 až 3 měsíců setkávají s policejním preventistou, který je provede tímto návazným programem v délce trvání 2 až 3 hodin,
- „*Tvoje cesta načisto*“ projekt, který cílí na protidrogovou prevenci. Program je veden formou interaktivní přednášky založené na promítání skutečného příběhu, proložené soutěžní hrou a doplněné odborným výkladem policisty k vybraným pojmům trestního a přestupkového práva vztahujícího se k problematice návykových látek, jejich užívání, podávání a prodeje.

3. Preventivní informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností

Příklad preventivních aktivit:

- „*Obezřetnost se vyplatí*“ projekt zaměřený na prevenci kapesních krádeží a krádeží předmětů ponechaných v nákupních vozících v obchodech nebo na parkovištích,
- „*Zabezpečte se, chraňte majetek sobě i svým sousedům*“ - prevence proti vloupání do domů, bytů a rekreačních objektů,
- „*Kontroly myslivců na honech*“ – kontrola zákazu požívání alkoholických nápojů při honu a používání zbraní. Kontrola dokladů a zbraní,
- „*Bezpečně u vody*“ je celorepublikové bezpečnostně preventivní opatření. Jehož záměrem je odhalovat, ale především předcházet protiprávnímu jednání v souvislosti s řízením a provozem plavidel. Zároveň si klade za cíl preventivně působit v rekreačních a chatových oblastech a kempch.
- „*Alkohol, drogy a mládež*“ - bezpečnostní opatření zaměřené na kontrolu podávání alkoholu, cigaret a nelegálních drog osobám mladším osmnácti let, ale i na dodržování zákazu umožnit jim hazardní hraní.

Každoročně se preventisté také zúčastní desítek celorepublikových preventivních aktivit, prezentačních akcí, které se snaží veřejnosti přiblížit práci PČR. Veškeré preventivní, prezentační aktivity a výsledky akcí jsou dostupné na webu www.policie.cz.

V období 2018-2021 zrealizovali preventisté na územních odborech KŘP JČK stovky přednášek ve školských zařízeních, domovech pro seniory, domovech s pečovatelskou službou, klubech pro seniory a organizacích, které si preventivní besedu vyžádaly. Témata přednášek se odvíjí od požadavků zadavatelů, a aktuální bezpečnostní situace v kraji. Nejčastěji preventisté hovoří na téma šikana, kyberšikana a násilí mezi dětmi, domácí násilí, extremismus, prevence v dopravě, bezpečně doma a na cestách, trestní odpovědnost, nebezpečí užívání drog a alkoholu. Opomenuty v preventivních aktivitách nejsou ani mateřské školky, kde však jde spíše o pozitivní působení policistů na děti a první setkání s osobou v uniformě a také o prezentační činnost spočívající v ukázkách policejní práce či výstroje příslušníků PČR. Během letních prázdnin pak preventisté s preventivními aktivitami navštěvují letní dětské tábory.

Přímo do budovy Krajského kontaktního a informačního centra v Českých Budějovicích dále dochází děti ze Střediska výchovné péče Dukelská a besedy jsou realizovány i s dětmi z DDÚ Homole. Preventisté také pravidelně navštěvují děti hospitalizované v Nemocnici České Budějovice.

Preventisté rovněž navštěvují seniory v domovech s pečovatelskou službou, domovech pro seniory, ale i v klubech pro seniory, kam jsou zváni starosty měst. S touto skupinou řeší nejčastější téma „Jak se nestát obětí trestného činu, přestupku či podvodu“. Prostřednictvím budějovického biskupa Monsignora Vlastimila Kročila byla navázána spolupráce s duchovními v Jihočeském kraji, společné preventivní aktivity byly zaměřeny na děti a seniory.

Pravidelně se preventisté také účastní akcí zaměřených na ochranu majetku – opatření týkající se zabezpečení rekreačních objektů především v době, kdy je jejich majitelé opouští na zimní období. Dále PČR preventivně působí v obchodních domech, nakupující jsou v rámci informační kampaně upozorňováni na bezpečné chování při pohybu v místech s větší koncentrací osob, a o tom, kde a jak hrozí riziko okradení.

Nad rámec vlastních preventivních činností byli v letech 2018/2021 někteří preventisté a policisté dalších útvarů KŘP JČK zapojeni jako plnohodnotní partneři v řadě specifických projektů na krajské či místní úrovni, např.:

- Od roku 2016 je KŘP JČK společně s Jihočeským krajem a ZZS JČK stěžejním realizátorem pilotního projektu „*Ozbrojený útočník ve škole*“. Do projektu jsou zapojeni 3 preventisté odd. tisku a prevence, 2 policisté odb. pořádkové policie a 9 instruktorů školního policejního střediska Lišov v rolích školitelů/lektorů jednotlivých aktivit, kteří zároveň jsou neodmyslitelnou součástí realizačního týmu projektu (tvorba aktivit projektu, metodických materiálů apod.),
- S městskou policií Strakonice od roku 2017 spolupracuje preventistka územního odboru Strakonice PČR na projektu „*Stáří v bezpečí*“, zaměřeném na seniory. Projekt se skládá ze společných přednášek preventistů PČR a MěP s důrazem na prevenci vloupání, přepadení, okradení, správné používání tísňových linek, zabezpečení majetku a ochranu před podvodným jednáním (nabídky podomních prodejců, předváděcí akce), a montáže bezpečnostních řetízků v obydlí seniorů. Strakoničtí policisté taktéž spolupracují v rámci při pořádání tzv. „*Seniorských her*“ - sportovní den pro seniory s preventivním programem,
- Preventistka územního odboru Strakonice PČR společně s kolegou z obvodního oddělení vedou kroužek „*Policisté v akci*“ při DDM,
- Na populaci dospělých účastníků silničního provozu bylo v roce 2019/2020 zaměřeno několik samostatných krajských projektů např. kalendář s preventivní tematikou „*Síla rozumu je nejlepší prevencí*“ a „*Dopravní desatero*“ projekt vytvořený ve spolupráci se známým kreslířem panem Urbanem. Tento projekt se snaží humornou formou prezentace hovořit o vážných věcech a přinutit ty, kteří ho shlédnou, aby se zamysleli nad svým jednáním v silničního provozu. Spot byl prezentovaný v linkách MHD, úředních budovách apod. v rámci celého kraje,
- V roce 2019 ve spolupráci s Jihočeskou televizí a Jihočeským krajem vznikl soutěžní projekt se zaměřením na bezpečnost v dopravě „*Nepozornost a hazard zabíjejí*“ a informační a vzdělávací dopravní videoklipy „*Kolik varování ještě potřebuješ?*“. Na tyto aktivity navázal v dalším roce projekt „*Nebezpečná místa v kraji*“,
- V letech 2018–2020 se v kraji realizoval projekt „*Mě neoklameš, šmejde!*“, kdy policisté a strážníci vybraných obcí spojili své síly při realizaci preventivních divadelních představení, které měli seniorům pomoci rozpoznat manipulativní a falešné chování podvodníků.

2018: Týn nad Vltavou, Český Krumlov, Kaplice, České Budějovice,

2019: Jindřichův Hradec, Dačice, České Budějovice, Tábor, Třeboň a Písek

2020: České Budějovice, Nová Včelnice, Soběslav, Kardašova Řečice²¹

V oblasti poskytování pomoci obětem trestné činnosti bylo vybudováno na úrovni KŘP JČK na územních odborech PČR bývalých okresních měst – České Budějovice, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec a Strakonice **6 speciálních výslechových místností** (dále jen „SVM“). SVM jsou určeny pro výslechy zvláště zranitelných obětí trestné činnosti, čímž jsou především myšleny dětské oběti a svědci, kteří jsou traumatizováni trestnou činností, jež byla na nich spáchána. SVM může být také využita k výslechům žen po sexuálních útocích, obětí domácího násilí, seniorů nebo handicapovaných, kteří se stali oběťmi, či svědky násilného trestného činu. Za dobu své existence SVM v nich speciálně vyškolení odborníci na komunikaci s dětmi z řad kriminalistů společně s dalšími zástupci jiných institucí provedli stovky úkonů (výslechů a rozhovorů).

SVM jsou zařízeny dle nastavených standardů MV ČR, jsou útulné, vybaveny vhodným nábytkem, obrazy, hračkami, didaktickými pomůckami apod., aby se u vyslýchaného dítěte či dospělé osoby navodil pocit bezpečí, důvěry, a podařilo se tak snadněji navázání komunikace. Výslech zvláště zranitelných obětí je založen na zásadě individuálního přístupu a měl by se provádět tak, aby nemusel být dále opakován. Součástí SVM je monitorovací technická místnost vybavená kvalitní audiovizuální a počítačovou technikou, která slouží k pořízení záznamů procesních úkonů, a zároveň k on-line sledování výslechu ostatními účastníky řízení, které ukládá trestní řád (např. psycholog, pracovník orgánu sociální právní ochrany dětí, státní zástupce atd.).

²¹ Představení byla připravena, ale z důvodu protiepidemických opatření (onemocnění covid - 19) nebyla zrealizována.

1.4 Vězeňská služba ČR a Probační a mediační služba

Základ práce s pachatelem (odsouzeným, propuštěným) stojí především na aktivitách Vězeňské služby ČR a Probační a mediační služby (dále jen „PMS“).

V Jihočeském kraji je jedna věznice, a to konkrétně **Vazební věznice²²** v Českých Budějovicích s celkovou kapacitou 242 míst, z toho 96 pro obviněné ve vazbě a 146 pro odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody.

Výkon vazby je zabezpečován ve standardních celách a v oddělení se zmírněným režimem. Trest odnětí svobody vykonávají odsouzení v oddělení s dozorem, kam se vybírají vězni splňující zdravotní, profesní a další požadavky nutné k zařazení do pracovního procesu.

Pro obviněné mladistvé a mladé dospělé se v souladu s možnostmi vazební věznice realizují pracovní, vzdělávací, sportovní, poradenské, psychologické, náboženské a další aktivity, zaměřené na snížení stresu z uvěznění a dosažení pozitivních osobnostních změn. Do těchto aktivit se dlouhodobě vedle odborných zaměstnanců (pedagogové, psycholog, sociální pracovníci) zapojují i zástupci církví a náboženských společností.

Programy zacházení, individuálně zpracovávají pro všechny odsouzené, vycházejí z dlouhodobé tradice smysluplného zaměstnávání užitečnou prací. Vězněné osoby zajišťují pomocné práce související s provozem věznice (úklid, kuchyně, prádelna, údržba apod.).

Ve spolupráci se subjekty, působícími v krajském městě i mimo něj, se zaměstnávají u stavebních, dřevozpracujících a potravinářských firem, dále např. při třídění a odvozu komunálního odpadu. Odsouzeným, kteří spolehlivě plní své pracovní i další povinnosti, se umožňuje účastnit se spolu s odbornými zaměstnanci věznice různých sportovních, kulturních akcí ve věznici i mimo ni a mají možnost individuálně spolupracovat s vybranými NNO. Odsouzení mají rovněž možnost využít přerušení výkonu trestu či krátkodobého opuštění věznice v souvislosti s návštěvou s cílem upevnění sociálních vazeb v rodině.

Probační a mediační služba (dále jen „PMS“) představuje instituci na poli trestní politiky, vycházející ze dvou profesí – sociální práce a práva, zejména trestního. Vyváženým propojením obou se vytváří multi-disciplinární profese v systému trestní justice. Probační a mediační služba usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality²³.

Cílem probační a mediační činnosti je:

- zprostředkovat účinné a společensky prospěšné řešení konfliktů spojených s trestnou činností
- poskytnout pomoc obětem trestné činnosti
- podporovat pachatele v jejich začlenění do společnosti a v procesu asistence
- zajistit výkon alternativních trestů a opatření
- poskytovat relevantní podklady pro rozhodování orgánů činných v trestním řízení
- podílet se na prevenci trestné činnosti

Plnění cílů PMS zajišťuje v Jihočeském kraji 7 středisek PMS s celkovým počtem 35 pracovníků²⁴, z toho 11 mužů a 24 žen, 26 probačních úředníků, 5 asistentů PMS a 4 lektori programového centra.

TABULKA 3 - SEZNAM STŘEDISEK PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY V JIHOČESKÉM KRAJI ²⁵

Středisko probační a mediační služby	Adresa
České Budějovice	Lannova tř.117/63, České Budějovice
Český Krumlov	5. května 251, Český Krumlov
Jindřichův Hradec	Na Hradbách 42/I., Jindřichův Hradec
Písek	Otakara Ševčíka 1943, Písek

²² Zdroj: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/vazebni-veznice-ceske-budejovice>

²³ Probační a mediační služba ČR. Dostupné z internetu: < <http://www.pmscr.cz> />

²⁴ Zdroj: Probační a mediační služba České Budějovice (údaj k 2.2.2022)

²⁵ Probační a mediační služba ČR. Dostupné z internetu: < <http://www.pmscr.cz> />

Prachatice	Hradební 435, Prachatice
Strakonice	Žižkova 534, Strakonice
Tábor	Roháčova 2614, Tábor

PMS nabízí své služby obviněným i poškozeným a obětem, kdy nabídku pomoci přijímá více než 2/3 poškozených. S klienty a jejich rodinami se snaží PMS pracovat komplexně. Ve své činnosti dlouhodobě PMS spolupracuje jak s orgány činnými v trestním řízení (PČR, soudy, státními zastupitelství), tak s NNO, školskými zařízeními a školami, OSPOD, poskytovateli probačních programů apod. Ve vykonávacím řízení zajišťuje PMS výkon alternativních trestních či výchovných opatření. V rámci přípravného řízení činnost PMS směřuje k urovnání konfliktu, zmírnění následků provinění či činu jinak trestného pro poškozené. Zároveň jsou pachatelé motivováni k přijetí zodpovědnosti za své jednání, a PMS na ně působí preventivně s cílem zamezení další recidivy²⁶.

V roce 2021 spustila PMS pilotní „**programová centra**“²⁷, která působí v několika krajích ČR, mj. i v Českých Budějovicích. Programové centrum, které je organizační složkou PMS primárně zajišťuje standardizované resocializační programy pro pachatele TČ, kteří jsou současně klienty PMS. Programy v Jihočeském kraji probíhají ve střediscích České Budějovice, Český Krumlov, Písek, Tábor, Jindřichův Hradec, Prachatice a Strakonice. Lektori do míst realizace dojíždějí.

Obecným cílem činnosti programového centra je pomocí speciálních metod práce, převážně založených na kognitivně-behaviorálním přístupu, výchovně působit na pachatele tak, aby byl podpořen proces jeho resocializace. Dalším cílem je podpora standardní činnosti probačních pracovníků-vedoucích případů, a to především v rámci dohledových činností a činností směřujících k řešení konfliktu.

Programy programových center doplňují nabídku místně dostupných probačních a resocializačních programů jiných organizací. Nabízené programy jsou realizovány dle vlastních metodik a manuálů.

Cílovou skupinou programů realizovaných v programových centrech jsou nezletilí, kteří v době zařazení do programu dosáhli 15 let věku; mladiství a dospělí pachatelé trestné činnosti, kteří byli do programu zařazení jak ve fázi přípravného řízení, tak ve fázi řízení vykonávacího v rámci rozhodnutí soudu /státního zastupitelství nebo dobrovolného souhlasu se zařazením do programu.

Typy resocializačních programů nabízené programovým centrem v Českých Budějovicích:

PUNKT RODINA – kombinace skupinového a individuálního resocializačního programu pro mladistvé

Projekt Punkt rodina je zaměřen na popsání nežádoucího chování, na naučení žádoucích způsobů chování a na změnu postojů a hodnocení, které se promítne do rozhodování a jednání účastníka v rizikových situacích. Cílem je mít pod kontrolou své chování. Počet účastníků v jedné skupině - 3 až 5. Program celkově trvá cca 3 měsíce. Účastník celkem absolvuje 21 hodin skupinových a individuálních lekcí. Program je rozdělen do 12 lekcí (7 skupinových setkání a 5 individuálních sezení).

PROGRAM PRO ŘIDIČE – skupinový resocializační program pro dospělé

Cílem programu je usměrňování rizikového chování osob, které byly odsouzeny za trestné činy spáchané v dopravě, včetně činů způsobených pod vlivem alkoholu při řízení. Počet účastníků v jedné skupině - 4 až 12. Program celkově trvá cca 3 měsíce. Účastník celkem absolvuje 24 hodin skupinových setkání.

VNÍMÁM I TEBE – skupinový resocializační program pro dospělé

Program má za cíl posílení náhledu pachatelů na kriminální chování a na rizikové faktory, které s ním souvisejí. Pomáhá rozvíjet empatii, uvědomit si dopady jejich jednání na vlastní život, život jejich blízkých i život obětí, převzít za toto jednání odpovědnost a nalézt adekvátní a bezpečnou nápravu

²⁶ Zdroj: Interní materiál – Bilanční zpráva PMS do roku 2015

²⁷ Probační a mediační služba ČR. Dostupné z internetu: <[http:// www.pmscr.cz](http://www.pmscr.cz)>

či kompenzaci způsobené újmy. Počet účastníků v jedné skupině - 4 až 8. Program celkově trvá cca 2,5 měsíce. Účastník celkem absolvuje 20 hodin skupinových sezení. Program je rozdělen do 10 lekcí.

V roce 2022 bude otevřen v Jihočeském kraji, ve městě Písek tzv. „**Probační dům**“²⁸. Jedná se o ojedinělý projekt v rámci celé ČR. V probačním domě bude poskytován pobytový resocializační program, jehož cílem je podpora osobám podmíněně propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody v procesu jejich zapojení do běžného života společnosti, a to po dobu prvních cca 6 měsíců po propuštění z výkonu trestu. Klienti Probační a mediační služby budou v rámci pobytového resocializačního programu vedeni k tomu, aby aktivně a konkrétně řešili svoji bezprostřední budoucnost – vyhledali a sjednali si nástup do zaměstnání, navázali vztahy se svými nejbližšími, vytvořili si reálný finanční plán včetně postupu při řešení zadluženosti. Pobytový resocializační program zároveň umožní kontrolu soudem uložených povinností a omezení v první fázi propuštění. V rámci přípravy projektu proběhne kompletní rekonstrukce budovy se zajištěním veškerého vybavení (2021-2022) a jeden a půl roční provoz probačního domu (2022-2024).

Probační dům doplní existující systém zacházení s osobami propuštěnými z vězení, zejména s těmi, kteří potřebují intenzivnější dohled PMS v prvních měsících po návratu na svobodu. Projekt probačního domu je novým, efektivním nástrojem (jak vyplývá z výsledku pilotního projektu v Ostravě i ze zahraničních zkušeností), jak úspěšně působit na poli reintegrace pachatelů TČ a vyplňuje prázdné místo v systému péče o osoby podmíněně propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody.²⁹

PMS pracuje na základě zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, také s dětmi mladšími 15 let a mladistvými, kteří se dopustili protiprávního jednání. Práce s nimi vyžaduje multidisciplinární přístup, neboť do řešení těchto případů vstupuje kromě PMS a orgánů činných v trestním řízení také rodina, škola, kurátor pro mládež, neziskový sektor a další subjekty. Pro efektivní a včasnou prevenci kriminality mládeže a účinnou intervenci při řešení protiprávního chování dětí a mladistvých je proto koordinace postupů všech zainteresovaných složek nezbytná. Zahraniční i česká praxe ukazuje, že nezastupitelnou roli má multidisciplinární spolupráce zainteresovaných složek probíhající na místní úrovni ve formě tzv. Týmů pro mládež.³⁰ V Jihočeském kraji Týmy pro mládež fungují v okresech České Budějovice, Český Krumlov a Strakonice.

V rámci kraje jsou pro mladistvé, tak dospělé pachatele nabízeny čtyři probační či resocializační programy, realizované NNO ve spolupráci s PMS. Jedná se o skupinové („Právo zážitkem“ – ICOS, z.s. Český Krumlov) i individuální programy (PorCeta, o.p.s. Tábor), zaměřené na klienty ve věku 13–18 let s projevy rizikového chování, prvopachatele, dospělé osoby opouštějící VTOS, recidivující klienty nebo klienty užívající omamné a psychotropní látky (Probační program Auritus Tábor). Od května 2017 se v kraji realizuje probační program pro dospělé klienty („Tvá volba“ – do roku 2021 Theia – krizové centrum o.p.s. České Budějovice), zaměřený na práci s agresivními osobami a pachateli trestné činnosti.

1.5 Působení dalších subjektů v systému prevence kriminality

Vedle veřejných subjektů, uvedených v předchozích kapitolách mají svou nezastupitelnou roli v prevenci kriminality nestátní neziskové organizace, dobrovolníci, akademická sféra, podnikatelské subjekty, fyzické osoby apod.

Nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“) nejčastěji vystupují v roli realizátorů preventivních projektů (např. i tam, kde žadatelem o dotaci je primárně obec či kraj – NNO pak zde působí jako přímý realizátor) a poskytovatelů pomoci obětem trestné činnosti, či při práci s pachateli. K tomu využívají především veřejných zdrojů (formou dotací, uzavřených objednávek, smluv na služby apod.).

Zastupitelstvo Jihočeského kraje na svém zasedání dne 24. června 2021 schválilo Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2022–2024 (dále jen SPRSS).

²⁸ Zdroj: <https://www.pmscr.cz/projekty/pdp3-zpatky-do-zivota/>

²⁹ Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025, Praha, PMS, 2017. str. 17-18

³⁰ Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025, Praha, PMS, 2017. str. 14

Tento strategický dokument je podstatnou součástí sociální politiky kraje a má výrazný vliv na oblast sociálních služeb v kraji. SPRSS byl zpracován ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou sociální služby poskytovány. SPRSS je v souladu s ustanovením § 95 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a kromě analytické části obsahuje především priority, opatření a aktivity pěti pracovních skupin podle cílových skupin uživatelů sociálních služeb a průřezové priority, které propojují plánování sociálních služeb se sociální politikou kraje v širším pojetí. Součástí dokumentu je i tvorba základní krajské sítě sociálních služeb v JČK³¹.

K 16.12.2021 bylo zařazeno Krajským úřadem Jihočeského kraje 136 služeb sociální prevence³² do základní sítě v Jihočeském kraji na období 2022-2024. Část z nich pak poskytuje intervence využitelné pro oblast prevence kriminality, z tohoto pohledu vytipované druhy sociálních služeb jsou uvedeny v následující tabulce. Částečně se pak na této činnosti podílí i poskytovatelé některých služeb odborného sociálního poradenství.

TABULKA 4 – VYBRANÉ DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, KTERÉ NEJVÍCE SOUVISÍ S OBLASTÍ PREVENCE KRIMINALITY

vybrané služby sociální prevence	Druh sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a o změně některých zákonů	Počet služeb zařazených do základní sítě SPRSS
	§ 55 telefonická krizová pomoc	1
	§ 57 azylové domy	14
	§ 58 domy na půl cesty	1
	§ 59 kontaktní centra	5
	§ 60 krizová pomoc	6
	§ 60a intervenční centra	1
	§ 62 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	19
	§ 63 noclehárny	5
	§ 65 soc. aktivizační služby pro rodiny s dětmi	15
	§ 69 terénní programy	14

Na území kraje jsou poskytovány také sociální služby (např. § 65 terapeutické komunity) s nadregionální/ celostátní působností. Poskytovatelé, jejichž sídlo se nachází mimo území Jihočeského kraje, jsou registrováni jiným krajským úřadem, popřípadě Magistrátem hlavního města Prahy.

Služby soc. prevence jsou rozmístěny na celém území kraje. Nejlepší dostupnost služeb je obecně v krajském městě – České Budějovice, pak v bývalých okresních městech – Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor, v dalších obcích s rozšířenou působností. Problematická je dostupnost ambulantních a terénních služeb v menších obcích, a to zejména v příhraničních a málo osídlených oblastech.

Velmi pozitivní zkušenosti v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality nabízí využití **dobrovolníků**. Ministerstvo vnitra je gestorem zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů. V rámci zákonem upravené oblasti působí řada neziskových organizací, které pod akreditací MV a s jeho dotační podporou realizují dobrovolnické aktivity zaměřené mj. i na prevenci kriminality. Jednou z nejčastějších aktivit dobrovolníků jsou aktivity zaměřené na oblast sociální prevence. Ty jsou realizovány zejména v oblasti pomoci dětem a mládeži ze sociálně znevýhodněného prostředí, často přímo ze SVL.

³¹ Zdroj: <https://socialniportal.kraj-jihocesky.cz/?strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-v-jihoceskem-kraji-na-obdobi-2022-%E2%80%93-2024>

³² Zdroj: tamtéž

Tyto aktivity pak mají pozitivní dopady v prevenci sociálně nežádoucích jevů, včetně samotné kriminality. Dobrovolníci pomáhají také lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, lidem, kteří jsou ohroženi chudobou a sociálním vyloučením nebo se již v tomto stavu nacházejí. Dobrovolníci docházejí do azylových domů, setkávají se s lidmi bez domova, spolupracují s terénními pracovníky. Nemalá část dobrovolníků vypomáhá v charitních šatnících. Specifickým dobrovolnickým programem je dopisování s vězni. Dobrovolníci se zapojují také do kampaní a projektů zaměřených na podporu tolerance a vyvrácení mýtů o menšinách žijících v České republice. Další dobrovolnické aktivity se zaměřují i na oblast dopravní bezpečnosti.

Podnikatelské subjekty jsou zapojeny do preventivních aktivit několika způsoby. Mohou poskytovat práci lidem, u kterých nezaměstnanost tvoří velmi rizikový kriminogenní faktor (osoby žijící v SVL, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo se z něj vracející apod.). Řada soukromých subjektů – bezpečnostních agentur má na ochraně obyvatel před trestnou činností postavenou svou živnost.³³

Takovým příkladem může být využívání služeb bezpečnostní agentury, jejímž hlavním úkolem bylo v předchozích letech (2017) v obcích Dolních Dvořiště a České Velenice potlačovat prostituci. Zaměstnanci najaté bezpečnostní agentury sledovali dodržování obecné vyhlášky zakazující provozování prostituce na veřejných prostranstvích obce a svým působením odrazovali prostitutky i klienty od veřejného sjednávání sexuálních služeb. Nejprve šlo o osvětu formou informování prostitutek a jejich klientů o nelegálnosti/ nepřijatelnosti jejich jednání a o případných postizích. Následně pracovníci agentury sledovali a dokumentovali konkrétní případy porušování obecní vyhlášky a v součinnosti s městskou policií/obcí obstarávali důkazy pro případné další řízení (pokuta, zákaz pobytu, soud)³⁴.

Soukromé subjekty mohou svým zaměřením, zdatnostmi a odbornými dovednostmi přispívat ke zkvalitňování preventivních opatření, typicky v oblasti situační prevence anebo v oblasti bezpečnosti na školách (viz. Projekt „Ozbrojený útočník ve škole“), a to nejen na komerčním základě. V mnoha případech je tak žádoucí spolupráci udržovat, nadále rozvíjet a využívat k veřejně prospěšným účelům.

1.6 Financování prevence kriminality

Oblast prevence kriminality, která zahrnuje opatření sociální prevence, situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů, je na krajské úrovni financována ze dvou základních zdrojů. Z dotačního programu Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, v rámci něhož byly přerozdělovány státní účelově vázané finanční prostředky a dále z rozpočtu Jihočeského kraje.

Dle povahy, předmětu činnosti a základní charakteristiky jednotlivých projektů lze projekty rámcově členit do následující typologie³⁵:

Sociální prevence

- sportovní aktivity (sportovní vybavení, skate + in line areály, sportovní plácky, školní hřiště zpřístupňovaná veřejnosti, sportovní vybavení + půjčovny);
- jiné zájmové aktivity (klubové, technické, umělecké);
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež + streetwork;
- poznávací akce, výchovné a terapeutické pobyty;
- krizová a poradenská zařízení (azylová zařízení, výchovná zařízení);
- specifické projekty (projekty na zvyšování právního vědomí, projekty participující na činnosti Probační a mediační služby ČR, Systém včasné intervence, Asistent prevence kriminality, Junior fankluby – prevence diváckého násilí apod.);
- pomoc obětem trestné činnosti.

³³ Ministerstvo vnitra. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016–2020. 1. vyd. Praha: MVČR, 2016. str. 24

³⁴ Zdroj: https://budejovice.idnes.cz/prostitutky-v-dolnim-dvoristi-ma-vyhnat-agentura-fs1-/budejovice-zpravy.aspx?c=A140419_093325_budejovice-zpravy_khr

³⁵ Dočkal, M., Dostálová, I. *Typy projektů prevence kriminality*. 1. vyd. Praha: Tiskárna MV, 2008

Situační prevence

- městské kamerové dohlížecí systémy (MKDS);
- pult centralizované ochrany;
- signál v tísni;
- bezpečnostní stojany pro kola (uzamykatelné řetězy);
- osvětlení rizikových míst;
- forenzní identifikační značení
- oplocení rizikových míst.

Informování občanů

- media (tisk, audio, video, internet);
- akce pro veřejnost (besedy na školách, v dětských domovech, azylových zařízeních, klubech a domovech pro seniory, dny s policií, výstavy, předváděcí akce);
- zařízení pro veřejnost (schránky důvěry, vývěsní skříňky, poradenské místnosti policie, expozice, výstavy);
- venkovní prostředky k informování veřejnosti (varovné nápisy, cedule, značky, panely, plakáty, billboardy, citylighty);
- kampaně.

Preventivní aktivity se realizují v celokrajském, regionálním či místním rámci, a to na úrovni primární (projekty zaměřené na nejširší veřejnosti), sekundární (projekty cílené na skupiny potencionálních obětí či pachatelů) a terciální (práce s konkrétními oběťmi či pachateli) prevence.

Program prevence kriminality (Odbor prevence kriminality MV ČR)

Realizátory projektů z tohoto dotačního titulu mohou být pouze obce (či dobrovolné svazky obcí) a kraje, těm jsou také přerozdělovány finanční prostředky ze státního rozpočtu na investiční a neinvestiční výdaje. V rámci tohoto programu byla v letech 2012–2021 městům a obcím Jihočeského kraje přerozdělena dotace na 97 preventivních projektů. Státní účelovou dotací ve výši 31,3 mil. Kč získalo v uvedených letech 14 měst a obcí. V daném období obce směřovaly své preventivní aktivity do všech oblastí prevence, realizováno bylo 59 projektů sociální prevence, 35 projektů situační prevence a 3 projekty zaměřené na informování občanů.

TABULKA 5 – PROJEKTY OBCÍ REALIZOVANÉ V JIHOČESKÉM KRAJI V LETECH 2012-2021 (ZDROJ: MV ČR)

Město/obec	Název projektu	Výše dotace	Rok realizace	Typ projektu
Blatná	Hřiště u stadionu	300 000 Kč	2015	situační prevence
	Víceúčelové sportovní hřiště Nad Lomnicí	300 000 Kč	2018	situační prevence
	Celkem	300 000 Kč	dotace 2012–2021	
České Budějovice	Rozšíření MKDS Lannova třída a Okružní ulice	550 000 Kč	2012	situační prevence
	Senioři, nedejte se	46 000 Kč	2012	informování občanů
	Vzdělávání strážníků MP	40 000 Kč	2013	sociální prevence
	Asistenti prevence kriminality	339 000 Kč	2013	sociální prevence
	Psychosociální pomoc obyvatelům žijícím v lokalitách ohrožených soc. vyloučením	45 000 Kč	2013	sociální prevence
	Streetwork Novohradská	53 000 Kč	2013	sociální prevence
	Prevence kriminality na sídlišti Máj	134 000 Kč	2013	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2014	816 000 Kč	2014	sociální prevence
	Prevence kriminality na sídlišti Máj	179 000 Kč	2014	sociální prevence
	Tábor pro děti ohrožené rizikovým chováním	77 000 Kč	2014	sociální prevence
	Prevence kriminality – Okružní	51 000 Kč	2014	sociální prevence

	Prevence kriminality – Palackého náměstí	24 000 Kč	2014	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2015	1 102 000 Kč	2015	sociální prevence
	Prevence a včasná intervence u dětí a mládeže	177 000 Kč	2015	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2016	917 000 Kč	2016	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2017	895 000 Kč	2017	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2018	1 172 700 Kč	2018	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2019	1 172 700 Kč	2019	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2020	1 172 700 Kč	2020	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2021	582 120 Kč	2021	sociální prevence
	Celkem	9 545 220 Kč	dotace 2012–2021	
Český Krumlov	Speciální výslechová místnost	199 000 Kč	2014	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	350 000 Kč	2014	situační prevence
	Další rozšíření MKDS	241 000 Kč	2015	situační prevence
	Rozšíření MKDS	248 000 Kč	2016	situační prevence
	Modernizace MKDS	252 000 Kč	2017	situační prevence
	Modernizace MKDS	309 915 Kč	2018	situační prevence
	Modernizace MKDS	350 000 Kč	2019	situační prevence
	Rozšíření a modernizace MKDS	196 020 Kč	2021	situační prevence
Celkem	2 145 935 Kč	dotace 2012–2021		
České Velenice	Asistent prevence kriminality	373 000 Kč	2015	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2016	642 000 Kč	2016	sociální prevence
	Sportovní plácek	103 000 Kč	2016	situační prevence
	Celkem	1 118 000 Kč	dotace 2012–2021	
Jindřichův Hradec	Pořízení pultu centralizované ochrany	85 000 Kč	2013	situační prevence
	Výchovně rekreační tábor pro děti	120 000 Kč	2013	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	147 000 Kč	2014	situační prevence
	Speciální výslechová místnost	198 000 Kč	2014	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	300 000 Kč	2015	situační prevence
	Rekreačně výchovný tábor pro děti	100 000 Kč	2015	sociální prevence
	Rekreačně výchovný tábor	73 000 Kč	2016	sociální prevence
	Rozšíření a digitalizace MKDS	280 000 Kč	2017	situační prevence
	Projekt modernizace – digitalizace MKDS	339 500 Kč	2018	situační prevence
	Projekt rozšíření MKDS	259 094 Kč	2019	situační prevence
Celkem	1 901 594 Kč	dotace 2012–2021		
Lomnice nad Lužnicí	Zvýšení bezpečnosti v Lomnici n/L. MKDS	959 000 Kč	2016	situační prevence
	Celkem	959 000 Kč	dotace 2012–2021	
Písek	Rozšíření MKDS	300 000 Kč	2012	situační prevence
	Rozšíření MKDS	340 000 Kč	2013	situační prevence
	Speciální výslechová místnost	239 000 Kč	2014	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2014	178 000 Kč	2014	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2015	456 000 Kč	2015	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2016	512 000 Kč	2016	sociální prevence
Asistent prevence kriminality 2017	528 000 Kč	2017	sociální prevence	

	Asistent prevence kriminality 2018	528 000 Kč	2018	sociální prevence
	MKMS 2020	310 000 Kč	2020	situační prevence
	Celkem	3 391 000 Kč	dotace 2012–2021	
Prachatice	Rozšíření MKDS	180 000 Kč	2016	situační prevence
	Rozšíření MKDS	280 120 Kč	2021	situační prevence
	Celkem	460 120 Kč	dotace 2012–2021	
Strakonice	Speciální výslechová místnost	218 000 Kč	2014	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2014	337 000 Kč	2014	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2015	410 000 Kč	2015	sociální prevence
	Hřiště pro mládež, 1. etapa	236 000 Kč	2015	situační prevence
	Asistent prevence kriminality 2016	428 000 Kč	2016	sociální prevence
	Zkvalitnění záznamu MKDS	350 000 Kč	2016	situační prevence
	Asistent prevence kriminality 2017	488 000 Kč	2017	sociální prevence
	Zkvalitnění záznamu MKDS	280 000 Kč	2017	situační prevence
	Stáří v bezpečí	27 000 Kč	2017	informování občanů
	Asistent prevence kriminality 2018	515 000 Kč	2018	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	339 500 Kč	2018	situační prevence
	Asistent prevence kriminality 2019	515 000 Kč	2019	sociální prevence
	Reprodukce MKDS	350 000 Kč	2020	situační prevence
	Asistent prevence kriminality 2020	563 000 Kč	2020	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality 2021	563 000 Kč	2021	sociální prevence
	Celkem	5 619 500 Kč	dotace 2012–2021	
Třeboň	Intervenční program pro děti v péči kurátorů OSPOD	135 000 Kč	2013	sociální prevence
	Celkem	135 000 Kč	dotace 2012–2021	
Týn nad Vltavou	Skatepark	295 000 Kč	2012	sociální prevence
	Celkem	295 000 Kč	dotace 2012–2021	
Větřní	Vybavení klubovny v Rožmberské ulici	118 000 Kč	2014	sociální prevence
	Letní táborový pobyt pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	84 000 Kč	2014	sociální prevence
	Letní táborový pobyt pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	103 000 Kč	2015	sociální prevence
	Vybavení keramické dílny v klubovně v Rožmberské ulici	80 000 Kč	2015	sociální prevence
	Letní táborový pobyt pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	103 000 Kč	2016	sociální prevence
	Dovybavení keramické dílny v klubovně v Rožmberské ulici	70 000 Kč	2016	sociální prevence
	Letní táborový pobyt pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	92 000 Kč	2017	sociální prevence
	Letní táborový pobyt pro děti ze sociálně vyloučených lokalit	94 000 Kč	2019	sociální prevence
	Celkem	744 000 Kč	dotace 2012–2021	
Vimperk	Rozšíření MKDS	348 000 Kč	2012	situační prevence
	Bezpečnost pro seniory	96 000 Kč	2012	informování občanů
	Asistent prevence kriminality	327 000 Kč	2013	sociální prevence

	Asistent prevence kriminality	224 000 Kč	2014	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality	63 000 Kč	2015	sociální prevence
	Domovník preventista	66 000 Kč	2015	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	349 000 Kč	2015	situační prevence
	Asistent prevence kriminality	549 000 Kč	2016	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	347 000 Kč	2016	situační prevence
	Asistent prevence kriminality	250 000 Kč	2017	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	279 000 Kč	2017	situační prevence
	Asistent prevence kriminality	301 000 Kč	2018	sociální prevence
	Rozšíření MKDS	223 100 Kč	2018	situační prevence
	Asistent prevence kriminality	260 000 Kč	2019	situační prevence
	Asistent prevence kriminality	342 000 Kč	2020	situační prevence
	Celkem	4 024 100 Kč	dotace 2012–2021	
Volary	Asistent prevence kriminality	348 000 Kč	2020	sociální prevence
	Asistent prevence kriminality	96 000 Kč	2021	sociální prevence
	Celkem	444 000 Kč	dotace 2012–2021	
Celková výše dotací 2012–2021 pro města a obce JČK		31 382 469 Kč		

V posledních letech se situace v dotačním programu do jisté míry „zakonzervovala“, jinými slovy je podporováno poměrně ustálené množství obdobných projektů u stejných žadatelů. Trendem v kraji zůstávají projekty situační prevence a podpora Asistentů prevence kriminality. V současné době má většina obcí s rozšířenou působností vytvořenou síť městských kamerových dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“). Větší obce tak spíše v posledních letech přistupují k rozšiřování kamerových bodů a modernizaci těchto sítí. Některé obce si v posledních letech nepodaly žádnou žádost o dotaci. Důvody se různí, společným jmenovatelem je ale přetrvávající administrativní náročnost ve vztahu k finální výši získaných finančních prostředků.

MV ČR poskytlo v rámci dotačního Programu prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami nevládnými agresí ve vztazích na rok 2020 podporu 8 organizacím pracujícím s násilnou osobou v celkové výši 2 mil. Kč (z Jihočeského kraje se jedná o podpořený projekt „Tvá volba“ organizace Theia – krizové centrum, o.p.s.).

Jihočeský kraj využil v rámci dotačních programů Ministerstva vnitra v letech 2012–2021 finanční prostředky ve výši více jak 4 mil. Kč k úspěšné realizaci 8 projektů³⁶, které byly zaměřeny na průřezová témata s dopadem na celé území kraje nebo jeho větší část.

TABULKA 6 – PODPOŘENÉ PROJEKTY JIHOČESKÉMU KRAJI V LETECH 2012 – 2021

Rok	Název projektu	Výše dotace
2012	Bezpečí pro seniory – informace a připravenost	360 000 Kč
2016	Ozbrojený útočník ve škole – pilotní projekt prevence útoku ve školním prostředí	350 000 Kč
2017	Ozbrojený útočník ve škole – prevence útoku ve školním prostředí II. etapa	650 000 Kč
2018	Ozbrojený útočník ve škole III. závěrečná etapa	735 000 Kč
2019	Ozbrojený útočník ve škole (finální etapa)	515 000 Kč

³⁶ V roce 2020 a 2021 nebyl projekt „Ozbrojený útočník ve škole“ z objektivních důvodů v plné šíři příp. vůbec realizován (epidemie spojená s onemocněním covid – 19 a s ní přijatá ochranná protiepidemická opatření – uzavření škol, zákaz shromažďování/akcí nad určitý počet osob, interní pracovní právní nařízení uvnitř složek IZS apod.).

2020	Ozbrojený útočník ve škole 2020	662 000 Kč
2021	Ozbrojený útočník ve škole 2021	630 000 Kč
2021	Podpora prevence kriminality v kraji 2021	115 865 Kč
Celková výše dotací 2012–2021 pro KÚ Jihočeského kraje		4 017 865 Kč

Od roku 2016 je za dotační podpory MV ČR realizován **krajský projekt „Ozbrojený útočník ve škole“**, který je společnou aktivitou Jihočeského kraje, Krajského ředitelství policie JČK a Zdravotnické záchranné služby JČK, a svým pojetím je zaměřen na zaměstnance (pedagogický i nepedagogický personál) škol.

Jde o soubor preventivních opatření, jejichž hlavním cílem je snížení pravděpodobnosti výskytu hrozby útoku ozbrojeného útočníka ve školním prostředí v JČK, zvýšení schopnosti zaměstnanců školy na tuto případnou krizovou situaci účinně a správně reagovat, a zmírnit tak možné negativní dopady útoku. Skládá se z několika klíčových aktivit:

- Bezpečnostní prohlídka školy se zaměřením na možnost neoprávněného vstupu cizích osob, zjištění skutečného stavu a zhodnocení bezpečnostních opatření školy, včetně následného doporučení k nápravě nedostatků,
- Celodenní teoretický a praktický seminář „Nácvik postupů pedagogického i nepedagogického personálu v případě závažného násilného útoku“ se všemi (bez přítomnosti žáků),
- Odborný navazující seminář „Poskytnutí laické první pomoci v případě závažného násilného útoku“,
- REaudit školy se zaměřením prověření provedených bezpečnostní a organizační opatření školy, která byla vedena školy v rámci bezpečnostního auditu v I. etapě doporučena (vytvořit, zavést, změnit či výrazně zpřísnit),
- Praktické cvičení a seminář „Nácvik chování při útoku“ se všemi zaměstnanci školy (za přítomnosti žáků) se zaměřením na prověření získaných znalostí a dovedností předaných v I. etapě a odpovědného chování personálu školy,

- Osvěta (tvorba instruktážně-preventivních videí USB, karta USB a První pomoci, souhrnné lepoprelo) a dalších.

Více informací o projektu lze nalézt na <https://utocnik.kraj-jihocesky.cz>

V letech 2016–2020 bylo do projektu zapojeno 52 škol a proškoleny byly celkem 2 336 zaměstnanců. Do osvětových a vzdělávacích aktivit projektu bylo zapojeno dalších 646 účastníků³⁷

V září 2017 vyhrál projekt 1. místo v soutěži Ministerstva vnitra ČR o nejlepší preventivní projekt na místní úrovni. Po vzoru Jihočeského kraje je podobný projekt realizován od roku 2017 i ve Středočeském kraji (KÚ STŘ, města Příbram, Kolín a Benešov), od roku 2018 v Karlovarském kraji a od roku 2019 i v Ústeckém kraji.

Na základě Rozhodnutí MŠMT byla Jihočeskému kraji do 10.12.2023 udělena akreditace Č.j.: MŠMT – 40342/2020-2-951 k provádění vzdělávacích programů v této oblasti a vydávání osvědčení o jejich absolvování. Vzdělávací semináře projektu jsou akreditovány v souladu s ustanovením § 10 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium k prohlubování odborné kvalifikace.

³⁷ Zdroj: <http://utocnik.kraj-jihocesky.cz>

22. listopadu 2019 byly veškeré dosavadní výstupy projektu (výuková prezentace, instruktážní videa, metodika, leforelo apod.) představeny a zároveň bezúplatně nabídnuty policistům ze všech Krajských ředitelství policie ČR. Tuto nabídku oproti podpisu smlouvy o poskytnutí nevýhradní licence využilo celkem 13 Krajských ředitelství policie ČR.

Účelem krajského projektu „**Podpora prevence kriminality v kraji**“ je prostřednictvím vybraných aktivit projektu zvyšovat kvalifikaci i odborné kompetence aktérů v oblasti prevence kriminality a zároveň podporovat jejich vzájemnou spolupráci. Díky realizaci každoročních aktivit ze strany kraje (manažerky prevence kriminality) dochází každoročně ke zlepšení informovanosti všech participujících subjektů, k motivaci společného řešení aktuálních bezpečnostních problémů, šíření příkladů dobré praxe a zlepšování oboustranné komunikace.

Zároveň je prostřednictvím těchto aktivit zúčastněným poskytnut dostatečný čas a prostor pro sdílení a vzájemnou výměnu zkušeností, je posílena spolupráce mezi krajem, MV ČR a lidmi z praxe. Upevňuje se motivace jednotlivých místních aktérů v oblasti prevence kriminality k realizaci preventivních opatření a projektů, které budou mít celkový pozitivní dopad na preventivní politiku kraje.

V roce 2021 se v rámci předkládaného projektu uskutečnil:

- IV. ročník výjezdního pracovní setkání jihočeských manažerů prevence kriminality z obcí/MP a preventistů PČR se zástupcem kraje a MV ČR
- II. ročník výjezdního pracovní setkání vedoucích pracovníků městských/obecních policí se sídlem na území Jihočeského kraje
- IX. ročník odborné krajské konference prevence kriminality a rizikového chování

Podpora prevence kriminality v Jihočeském kraji (Jihočeský kraj)

Dalším finančním zdrojem od roku 2017, který podporuje projekty prevence kriminality, je rozpočet Jihočeského kraje, a to prostřednictvím dotačního programu „Podpora prevence kriminality v Jihočeském kraji“. V souladu se schválenými opatřeními Strategie PK a Koncepce jsou tyto finanční prostředky vynakládány na neinvestiční výdaje preventivních aktivit měst a obcí, NNO a školských zařízení.

V opatření jsou prioritně podpořeny projekty sociální prevence, nebo projekty zasahující do dalších oblastí prevence kriminality, realizované v součinnosti s dalšími subjekty. Pouhé informování občanů v oblasti prevence kriminality tvoří pouze doplňkovou část podpory.

Přehled možných aktivit dotačního programu:

- Probační programy nebo jiné výchovné programy pro děti a mládež,
- Resocializační nebo reintegrační programy pro osoby opouštějící zařízení pro výkon trestu,
- Programy práce s oběťmi či pachatelí domácího násilí nebo jiných trestných činů,
- Vzdělávací programy pro zaměstnance škol a programy specifické primární prevence pro žáky, studenty či rodiče tematicky zaměřených na tyto oblasti: agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, extremismus, rasismus a xenofobie, krádeže atd.,³⁸
- Příměstské, letní pobytové tábory nebo víkendové pobyty pro děti a mládež, ohrožených společensky nežádoucími jevy,
- Projekty obcí na ochranu měkkých cílů v rámci jejich působnosti (např. prevence ozbrojených útoků ve školách),
- Projekty zaměřené na oblast prevence kriminality v sociálně vyloučených lokalitách kraje (např. Vzdělávací akce pro asistenty PK, strážníky MP, domovníky),
- Tematicky zaměřené vzdělávací akce pro pracovníky obcí, strážníky MP atd. v problematice prevence kriminality,
- Projekty z oblasti prevence kriminality, specificky zaměřené např. na seniory, kapesní krádeže, krádeže kol apod.,
- Tematicky zaměřené vzdělávací, přednáškové, informační či osvětové aktivity (zvyšování informovanosti občanů Jihočeského kraje o účinných formách ochrany před trestnou činností).

³⁸ Cílem této aktivity je umožnit ohroženým školám realizovat programy specifické primární prevence ve školství.

V rámci krajského dotačního programu bylo v období 2017-2021 podpořeno celkem 85 neinvestičních projektů v celkové výši 3,5 mil. Kč.

TABULKA 7 - PROJEKTY PODPOŘENÉ Z PROGRAMU „PODPORA PREVENCE KRIMINALITY V JČK“ V LETECH 2017 - 2021

Příjemce dotace	2017	2018	2019	2020	2021
Město Prachatice	30 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	20 000 Kč
Město Vodňany	45 000 Kč	59 000 Kč	54 000 Kč	0 Kč	44 000 Kč
Město Jindřichův Hradec	84 000 Kč	226 000 Kč	115 000 Kč	0 Kč	69 000 Kč
Město Týn nad Vltavou	86 000 Kč	87 000 Kč	122 000 Kč	0 Kč	37 000 Kč
Město Větřní	30 000 Kč	50 000 Kč	70 000 Kč	0 Kč	53 100 Kč
Město Sezimovo Ústí	0 Kč	0 Kč	66 000 Kč	0 Kč	0 Kč
Město Strakonice	0 Kč	0 Kč	20 000 Kč	0 Kč	0 Kč
Město Český Krumlov	136 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Porceta, o.p.s.	0 Kč	0 Kč	73 000 Kč	0 Kč	57 000 Kč
Farní charita Tábor	30 000 Kč	40 000 Kč	30 000 Kč	0 Kč	20 000 Kč
ICOS Český Krumlov, o.p.s.	99 000 Kč	100 000 Kč	100 000 Kč	0 Kč	45 000 Kč
Theia-Krizové centrum, o.p.s.	30 000 Kč	48 000 Kč	50 000 Kč	0 Kč	57 900 Kč
Krizové centrum pro děti a rodinu v JČK, z.ú.	30 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Portus Prachatice, o.p.s.	50 000 Kč	90 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Rozkoš bez rizika, z.s.	50 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ a MŠ Větřní	0 Kč	0 Kč	23 674 Kč	0 Kč	20 000 Kč
ZŠ a MŠ Tábor (nám. Mikuláše z Husi 45)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	20 000 Kč
ZŠ a MŠ Tábor (třída Čs. Armády 925)	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	20 000 Kč
ZŠ Chýnov	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	37 000 Kč
SOŠ a SOU Milevsko	25 000 Kč	27 000 Kč	22 443 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ Povážská Strakonice	0 Kč	0 Kč	18 343 Kč	0 Kč	0 Kč
VOŠ lesnická Písek	33 000 Kč	15 600 Kč	10 878 Kč	0 Kč	0 Kč
SOŠ a SOU Jindřichův Hradec	27 000 Kč	33 120 Kč	21 330 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ Třeboň	0 Kč	0 Kč	20 163 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ a Gymnázium Vodňany	0 Kč	0 Kč	37 125 Kč	0 Kč	0 Kč
SOŠ elektrotechnická Hluboká n.Vlt.	0 Kč	31 500 Kč	20 026 Kč	0 Kč	0 Kč
SŠ a ZŠ Vimperk	25 000 Kč	30 000 Kč	22 500 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ J.A.Komenského Blatná	0 Kč	0 Kč	23 700 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ T.G.M.Blatná	0 Kč	0 Kč	37 500 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ Lhenice	26 000 Kč	0 Kč	23 500 Kč	0 Kč	0 Kč
Gymnázium Týn n.Vlt.	0 Kč	24 000 Kč	18 818 Kč	0 Kč	0 Kč
SOU Blatná	27 000 Kč	24 200 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ Prachatice (Zlatá stezka 240)	0 Kč	43 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ a MŠ Stráž n.Nežárkou	0 Kč	30 400 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ a MŠ Záhoří	0 Kč	22 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ a MŠ Albrechtice n.Vlt.	0 Kč	19 180 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Gymnázium, SOŠ Kaplice	25 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
ZŠ Vimperk (Smetanova 405)	30 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
SOŠ zdravotnická Český Krumlov	25 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
VOŠ a SŠ zemědělská Tábor	25 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
OA České Budějovice	32 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Celkem poskytnutá dotace JČK	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	0 Kč	500 000 Kč

* V roce 2020 byl dotační titul s připravenou alokací 1,2 mil. Kč na základě usnesení Zastupitelstva Jihočeského kraje č. 86/2020/ZK-27 ze dne 21. 5. 2020 zrušen.

2. Analýza trestné činnosti

Analýza trestné činnosti vychází především z policejních statistik³⁹, monitoruje registrovanou kriminalitu v roce 2020 a změny oproti roku předchozím a zabývá se tradičně mapováním struktury a intenzity trestné činnosti. Vzhledem se svému rozsahu si neklade za cíl hlubší analýzu předmětných údajů, ale snaží se podat komplexní náhled na stav a základní trendy kriminality v JČK.

Z hlediska nápadu registrované trestné činnosti patří JČK dlouhodobě ke klidným krajům ČR, kde nejsou velké problémy se závažnou násilnou kriminalitou. Z celkového porovnání statistických údajů z předešlých let vyplývá, že na území JČK došlo v roce 2020 opět k mírnému poklesu zjištěné trestné činnosti. Bezpečnostní situaci lze tak v JČK nadále hodnotit jako dlouhodobě stabilizovanou.

TABULKA 8 – CELKOVÁ KRIMINALITA V JČK 2009 -2020

Celková kriminalita v Jihočeském kraji za období 2009 -2020												
rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
celková kriminalita	14 283	15 298	14 820	14 005	15 020	14 683	12 595	10 816	9 662	8 861	9 229	7 947

Na nápadu trestné činnosti kraje se nejvíce podílely okresy České Budějovice s 2 407 trestnými činy a Tábor s 1 166 trestnými činy. Nejnižší podíl na nápadu trestné činnosti kraje měly okresy Písek s 853 trestnými činy a Prachovice s 641 trestnými činy.

Na celkovém nápadu kriminality se podílí nejvíce majetková kriminalita s 38 % a nejméně násilná a mravnostní kriminalita s 12 %.

TABULKA 9 – SKLADBA KRIMINALITY V JČK – POROVNÁNÍ S ČR ZA ROK 2020

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
celková TČ	165 525	100	7947	100	0
z toho:					
majetková	82116	50	3018	38	-12
násilná + mravnostní	14852	9	932	12	3
ostatní kriminalita [1]	25013	15	1351	17	2
zbývající kriminalita [2]	24946	15	1556	20	5
hospodářská	18528	11	1089	14	3

[1] Zahnuje mimo jiné trestné činy výtržnictví, překupnictví, maření výkonu úředního rozhodnutí, sprejerství, výroba jedů

[2] Zahnuje mimo jiné TČ padělání a pozměňování peněz, opilství + návyk látky, zanedbání povinné výživy, nedbalostní dopravní nehody, ostatní TČ.

TABULKA 10 – TRESTNÉ ČINY V LETECH 2019/2020, MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ A INDEX NA 10TIS. OBYVATEL

		Index na 10 tisíc obyvatel			
Rok	Počet obyvatel	Celkem TČ	Násilná	Mravnostní	Majetková
2019	644 083*	143	13	3	55
2020		123	12	2	47

* údaj ČSU ke dni 1.1.2020

³⁹ Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území Jihočeského kraje v roce. České Budějovice, roky 2019 a 2020.

V přepočtu nápadu trestné činnosti na 10 tisíc obyvatel byly nejrizikovějšími okresy Český Krumlov, Strakonice a Prachatice. Nejnižší počet trestných činů na 10 tisíc obyvatel pak byl na teritoriu okresů Tábor a Jindřichův Hradec.

TABULKA 11 – TRESTNÉ ČINY V ROCE 2020 A INDEX NÁPADU TRESTNÉ ČINNOSTI NA 10TIS. OBYVATEL

Okres	počet obyvatel	celková trestná činnost			násilná + mravnostní		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
České Budějovice	195 903	2407	123	4	261	13	5
Český Krumlov	61 556	964	157	1	88	14	4
Jindřichův Hradec	90 692	1012	112	7	174	19	1
Písek	71 587	853	119	5	100	14	4
Prachatice	50 978	641	126	3	93	18	2
Strakonice	70 772	904	128	2	103	15	3
Tábor	102 595	1166	114	6	113	11	6
Okres	počet obyvatel	krádeže vloupáním			krádeže prosté		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
České Budějovice	195 903	186	9	5	484	25	2
Český Krumlov	61 556	107	17	1	208	34	1
Jindřichův Hradec	90 692	99	11	4	146	16	5
Písek	71 587	101	14	2	143	20	3
Prachatice	50 978	62	12	3	91	18	4
Strakonice	70 772	99	14	2	103	15	6
Tábor	102 595	142	14	2	204	20	3

2.1 Pachatelé a oběti trestné činnosti

Pachatelé trestné činnosti

Z celkového počtu 4 416 vyšetřovaných osob v roce 2020 bylo 1 763 recidivistů, 123 nezletilých a 126 mladistvých.

TABULKA 12 – STRUKTURA PACHATELŮ - STIHÁNO, VYŠETŘOVÁNO OSOB V ROCE 2020 V JČK

trestná činnost	celkem osob	nezletilí	tj.%	mladiství	tj.%	recidivisté	tj.%
násilná	602	16	3	24	4	235	39
mravnostní	110	18	16	22	20	21	19
krádeže vloupáním	235	18	8	16	7	123	52
krádeže prosté	574	8	1	25	4	358	62
ostatní	1079	12	1	16	1	80	7
zbývající	1337	3	0	14	1	443	33
hospodářská	590	2	0	14	2	151	26
celková TČ	4416	123		126		1763	

Z vyhodnocení trestné činnosti po linii obecné kriminality vyplývá, že pachatelé jsou motivováni především rychlým majetkovým prospěchem. Toto se odráží i v počtu trestných činů a jejich struktuře, pachatelé se snaží získat především přímou cestou finanční prostředky anebo věci, které lze snadno zpeněžit. Pachatelé majetkové trestné činnosti jsou v drtivé většině osoby dospělé, převážně osoby v minulosti již trestně stíhané.

TABULKA 13 – PACHATELÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V LETECH 2014 -2019

Pachatelé	rok 2014	rok 2015	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Celkový počet	7 224	6 470	6 772	5 473	5 368	5 223
z toho recidivisté	3 705 (51,3%)	3 437 (53,1%)	3 658 (56,5%)	3 434 (62,7%)	2 206 (41,09%)	2 137 (41,09%)
z toho cizinci	386 (5,3%)	361 (5,6 %)	437 (5,6%)	386 (7%)	407 (7%)	383 (7,58%)
z toho nezletilí 1-14 let	128 (1,7%)	85 (1,3 %)	120 (1,8%)	125 (2,3%)	110 (2,05%)	119 (2,05%)
z toho mladiství 15-17 let	170 (2,6%)	114 (1,8 %)	232 (3,6%)	148 (2,7%)	142 (2,65%)	157 (2,64%)

Kriminalita mládeže v roce 2020 zaznamenala oproti roku 2019 nepatrný nárůst v kriminalitě páchané osobami mladšími 15 let, a naopak nepatrný pokles mezi mladistvými ve věku 15-17 let.

Obecně v rámci kriminality páchané dětmi v celé ČR byla nejvíce zastoupena ostatní kriminalita, konkrétně sprejství, výtržnictví, maření výkonu úředního rozhodnutí a významně též nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného. Z majetkové trestné činnosti jsou nejvíce zastoupeny krádeže v jiných objektech a poškozování cizí věci.⁴⁰

TABULKA 14 – TRESTNÉ ČINY VÝTRŽNICTVÍ A SPREJERSTVÍ V ROCE 2020

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
ostatní TČ celkem	25 013	100	1351	100	0
z toho:					
výtržnictví	2080	8	114	8	0
sprejství	3930	16	192	14	-2

V roce 2020 se žádné výrazné nové trendy nebo formy kriminality mládeže neobjevily. K prognóze vývoje trestné činnosti mládeže lze předpokládat, že se bude častěji přesouvat do kyberprostoru, neboť mládež je zde velmi aktivní. Projevuje se to vysokou mírou důvěřivosti v on-line prostředí, bez uvědomění si rizik, která jsou s ním spojena. Mládež často zasílá své nahé fotografie (sexting), texty a komentáře útočí na osoby neoblíbené v kolektivu (kyberšikana), zakládá si stránky na sociálních sítích v průměru od 9 let, komunikuje důvěřivě s osobami, které nezná (snadné oběti vydírání) atd.⁴¹

Přetrvávajícím celorepublikovým problémem jsou kriminální delikty páchané prostřednictvím sociálních sítí, což souvisí se životním stylem příslušné věkové skupiny a jejich přílišnou otevřeností, důvěrou a sdělováním informací neznámým osobám bez domýšlení důsledků. Tento problém v roce 2020 stoupl v souvislosti s pandemií covid-19, kdy převážná část této populace z důvodů online výuky a nemožnosti se osobně scházet a z nedostatku volného času, který nebyl ze strany rodičů a škol kontrolován, trávil tento čas v kyberprostoru.⁴²

⁴⁰ Odbor prevence kriminality, MVČR. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2020. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. str. 15

⁴¹ tamtéž

⁴² tamtéž

Oběti trestné činnosti⁴³

V rámci trestné činnosti po linii obecné kriminality – majetková trestná činnost, jsou v převážné většině poškozeny právnické osoby. Škoda je způsobena z větší části na odcizených věcech, dále pak na odcizených finančních prostředcích a poškozeném zařízení.

U krádeží vloupáním do bytů, rodinných domků a víkendových chat jsou oběti této trestné činnosti osoby různého věku a sociálního postavení. U podvodného vylákání finančních částek jsou oběti spíše osoby vyššího věku – senioři ve věku nad 70 let (v drtivé většině ženy).

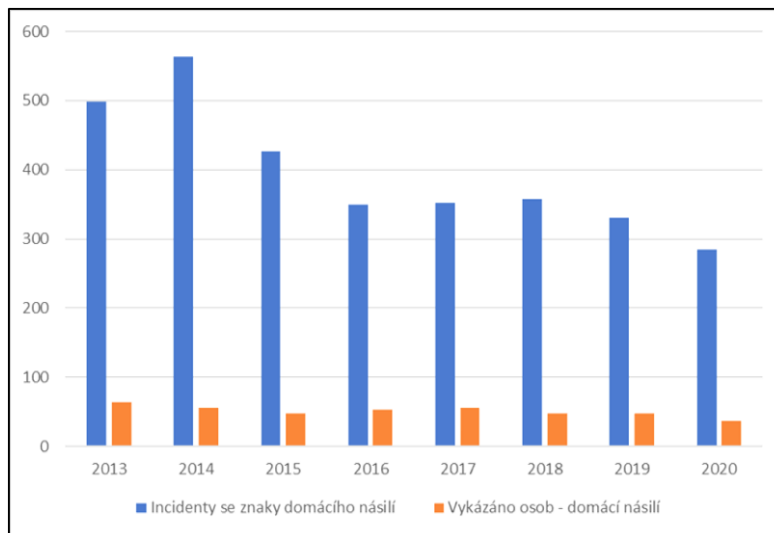
Z pohledu násilné trestné činnosti (zvláště závažný zločin vraždy) jsou oběti z řad osob, které se s pachatelem v převážné míře znaly, oproti loupežím, kde se jedná zejména o oběti, které si pachatel náhodně vybírá (např. pohybující se po ulici). Oběti loupeží jsou dále osoby z řad zaměstnanců různých firem a podniků (herny, bary, směnárny a podobně), následně osoby staršího věku, podnapilé a mladistvé, které jsou snadno zranitelné nebo jsou to osoby, které měly s pachatelem nevyřízené finanční záležitosti (např. dluh). Z pohledu hospodářské trestné činnosti jsou útoky směřovány zejména proti právnickým osobám.

Za rok 2020 bylo zaevidováno 284 incidentů se znaky domácího násilí, k vykazání ze společného obydlí bylo přistoupeno v 37 případech. Během roku 2020 byly počty vykazání kolísavé, některé období roku zaznamenalo nárůst, jiné zase pokles. Zatímco NNO zabývající se problematikou domácího násilí obecně v celé ČR zaznamenávají výrazný nárůst žádostí o pomoc, počet vykázaných lidí z domů z hlediska statistiky PČR v průběhu let 2019/2020 naopak klesl. Je nutné zdůraznit, že počtem provedených vykázaní se ale nedá měřit výskyt domácího násilí a jeho případný úbytek.

TABULKA 15 – INCIDENTY SE ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ ZA OBDOBÍ 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Incidenty se znaky domácího násilí	499	563	427	350	352	357	331	284
Vykázáno osob - domácí násilí	63	56	47	53	55	47	48	37

GRAF 1 - INCIDENTY SE ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ V LETECH 2013–2020

Trend nárůstu domácího násilí ilustrují hlavně údaje NNO, které se zaměřují na pomoc obětem sexuálního a domácího násilí. Organizace poskytující pomoc obětem domácího násilí evidují v letech 2020/2021 až padesátiprocentní nárůst případů.⁴⁴

⁴³ Policie ČR statisticky neeviduje oběti trestné činnosti ve smyslu zákona č. 45/2013 Sb. O obětech trestných činů. Eviduje pouze objekty napadení, tj. zpravidla ty objekty, vůči kterým bezprostředně směřuje trestná činnost. Mimo objekt napadení jako je objekt obecné kriminality, objekt hospodářské kriminality, soukromý objekt, veřejný zájem jsou objektem napadení u vybraných taktickostatistických klasifikací také osoby – jednotlivci. Objekty napadení však nelze zaměňovat s oběti trestné činnosti.

Pandemie covid-19 a vyhlášení nouzového stavu s sebou přinesly zvýšení sociální izolace potenciálních obětí domácího násilí, a tím i zvýšení rizika nárůstu případů domácího násilí. Pandemie a čas strávený doma podle odborníků přispěly k růstu napětí a konfliktů v mnoha rodinách. V některých z nich to vyústilo až v násilí, například kvůli obavě z nákazy nebo kvůli ztíženým životním podmínkám. V domácnostech, kde bylo násilí problémem už dříve, mohla pandemie zapříčinit jeho vystupňování a situace se tak pro mnoho obětí stala neúnosnou.⁴⁵

Rodina jako místo bezpečí se díky důsledkům pandemie stala pro mnohé rizikovým místem, ve kterém narůstá napětí a s ním spojená agresivita, včetně agresivity rodičů směrem k dětem. Násilné projevy uvnitř rodiny se začaly objevovat i mimo situace tzv. klasického domácího násilí. Během roku zaznamenaly všechny krizové linky nárůst přijímaných hovorů, velmi často se objevovaly i hovory dětí.⁴⁶

V souvislosti s pandemií se i změnila forma vyhledání pomoci. Počet klientů, kteří docházeli na konzultace osobně, se v důsledku opatření snížil, vzrostl ale počet distančních konzultací. Pracovníci NNO zpracovali mnoho telefonních hovorů a dotazů prostřednictvím on-line podpory.

2.2 Druhy kriminality

Majetková kriminalita

Majetková kriminalita se na celkové kriminalitě páchané na území kraje podílela 38 %. Majetková trestná činnost v Jihočeském kraji je dána zejména tím, že kraj je pro své památky a přírodní prostředí atraktivní lokalitou pro tuzemské i zahraniční turisty, a to jak v letním, tak v zimním období a je zde velké množství rekreačních objektů.

TABULKA 16 – SKLADBA MAJETKOVÉ KRIMINALITY V JČK – POROVNÁNÍ S ČR ZA ROK 2020

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
majetková celkem	82 116	100	3018	100	0
z toho:					
krádeže vloupáním	20661	25	796	26	1
krádeže prosté	45638	56	1379	46	-10
ostatní	15817	19	843	28	9

Pachatelé majetkové trestné činnosti jsou motivováni především rychlým majetkovým ziskem, přímou cestou se snaží získat finanční prostředky anebo věci, které lze snadno zpeněžit. V drtivé většině jde o pachatele dospělé, převážně v minulosti již trestně stíhané.

TABULKA 17 – SKLADBA KRÁDEŽÍ PROSTÝCH V JČK – POROVNÁNÍ S ČR ZA ROK 2020

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
krádeže prosté celkem	45 638	100	1379	100	0
z toho:					
kapesní	4900	11	87	6	-5
jiné na objektech	82	0	0	0	0

⁴⁴ Zdroj: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/domaci-nasili/r~ebdd574ac1ea11eb99faac1f6b220ee8/>

⁴⁵ tamtéž

⁴⁶ Odbor prevence kriminality, MVČR. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2020. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. str. 25

Motorová vozidla dvoustopá	2526	6	117	8	2
věci z aut	9695	21	159	12	-9
součástky z aut	3089	7	98	7	0
jízdní kola	5258	12	157	11	-1
krádeže v bytech	1748	4	88	6	2
v jiných objektech	11934	26	529	38	12
ostatní	3236	7	102	7	0

Od roku 1997 se na území kraje datuje dlouhodobý trend snižování nápadu autokriminality, až v roce 2015 a 2019 byl zaznamenán místní nárůst. V roce 2020 bylo odcizeno 117 motorových vozidel dvoustopých (v roce 2019 to bylo 120 vozidel). Dále bylo odcizeno 20 motorových vozidel jednostopých (v roce 2019 to bylo 26 těchto vozidel). Způsob krádeží motorových vozidel zůstává stejný, a to odcizením originálních klíčů k vozidlu nebo použitím mechanických a elektronických přípravků (volně dostupných na trhu) použitých k překonání zabezpečení vozidla. Co se týče odcizení celého vozidla, jsou předmětem zájmu pachatelů vozidla různých druhů i značek a stáří (především zn. Škoda, VW). U autokriminality se jedná spíše o náhodné oběti, pachatelé jdou cestou nejmenšího odporu a vybírají si raději méně zabezpečená vozidla, zejména v případech krádeže vloupáním. Pachatelé autokriminality v JČK (vloupání do motorových vozidel) se většinou rekrutují z řad osob drogově závislých nebo užívajících alkoholické nápoje v nadměrné výši. Dále z osob, které tímto způsobem získávají hotovost pro svůj finančně náročný styl života, např. gambleři. Tato trestná činnost se v drtivé většině vyskytuje v Českých Budějovicích, Písku a Táboře. V roce 2019 se vyskytl nový druh krádeží, a to krádeže GPS modulů ze zemědělských traktorů. K obdobným krádežím dochází i v jiných krajích a v Německu a Rakousku.

V ČR se objevuje na úseku krádeží motorových vozidel i vysoce organizovaná a sofistikovaná trestná činnost, která je páchána na mezinárodní úrovni. Pachatelé v těchto organizovaných skupinách plní své role v rámci specializované dělby práce. Uvedená trestná činnost patří k jedné z nezávažnějších forem majetkové trestné činnosti. ČR bývá využívána zahraničními pachateli jako tranzitní země odcizených vozidel ze zahraničí především ze SRN a Rakouska. Na českém území potom dochází k nálezům odcizených havarovaných nebo odstavených vozidel a rovněž k pronásledování takových vozidel a k následnému záhytu těchto vozidel a jejich řidičů. Zadržení pachatelé jsou v těchto případech zpravidla cizími státními příslušníky, pocházející především z Polska a severovýchodních států bývalé Ruské federace.⁴⁷

TABULKA 18 – SKLADBA KRÁDEŽÍ VLOUPÁNÍM V JČK – POROVNÁNÍ S ČR ZA ROK 2020

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
krádeže vloupáním	20 661	100	796	100	0
z toho:					
do obchodů	1345	7	64	8	1
do restaurací a hostinců	878	4	43	5	1
do bytů	1861	9	45	6	-3
do chat	1452	7	115	14	7
do rodinných domů	2199	11	117	15	4

U krádeží vloupáním do bytů a rodinných domků nebyly u pachatelů zjištěny nové způsoby vnikání do objektů, předmět zájmu pachatelů je stále totožný jako v minulých letech. Lokality, ve kterých dochází k samotným vloupáním, se mění a velmi zde záleží na osobě pachatele (jeho znalost místa, mobilita apod.).

⁴⁷ Odbor prevence kriminality, MVČR. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2020. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. str. 24

Ve zvýšené míře jsou prováděny krádeže vloupáním do bytů v přízemí nebo v 1. patře, pachatelé vnikají do objektů po překonání mikroventilace oken, páčením oken nebo balkonových dveří. U krádeží vloupáním do rekreačních chat a chalup je problémem odlehlost napadených objektů a jejich dlouhodobá „opuštěnost“. Způsob vniknutí do objektů zůstal nezměněn.

V roce 2020 opět došlo k mírnému poklesu případů vloupání do obchodů. U krádeží vloupáním do restaurací a hostinců jsou pachatelé převážně osoby z místa a blízkého okolí. I zde je patrné, že se pachatelé ke stejným objektům (prodejnám, poštám, menším firmám) po propuštění z VTOS v určitém období vrací. Tato trestná činnost tak nevykazuje velký podíl sériového páchaní. Pachatelé často způsobují větší škodu na poškození objektu, než samotným odcizením věcí či zařízení.

U vloupání do trezorů a pokladen byl v roce 2020 zaznamenán opětovný pokles a zjištění pachatelé nebyli z JČK. Trezory jsou napadány nejčastěji v kancelářích výrobních i nevýrobních podniků. Pachatelé používají osvědčené způsoby vniknutí do objektů (páčení, rozbití skleněných výplní oken či dveří, rozlamování vložek FAB) a následně napadají zde umístěný trezor (řezání, použití shodných klíčů). Taktéž dochází k vytržení trezoru z uchycení a pachatelé jej pak odváží mimo místo činu, kde trezor následně po mechanickém poškození otevřou. Tyto trezory jsou pak průběžně nalézány odhozené v rybnících a lesních porostech. Tato trestná činnost je evidovaná v rámci celého Jihočeského kraje.

Trestná činnost páchaná na seniorech

Stejně jako v předchozích letech byly na území kraje zadokumentovány případy podvodů a krádeží na seniorech spáchaných pod různými legendami. V roce 2020 bylo evidováno 23 poškozených seniorů (2019/12 případů a 2018/16 případů).

Podvody páchané na seniorech jsou poměrně latentní trestnou činností. Okradení se stydí a raději to nikomu neřeknou, a to ani v rámci rodiny. Pachatelé této trestné činnosti jsou však čím dál sofistikovanější a pro kriminalisty je těžké je dopadnout. Pod různými legendami (kontrola kvality vody, kontrola těsnosti oken, oprava okapů, vrácení energetického přeplatku, nehoda příbuzného, koupě vozidla pro vnuka, nabídka různého zboží apod.) pachatelé vstupují do obydlení seniorů. Zhruba od roku 2017 tento způsob podvodů přesouvá z osobního oslovení či kontaktu do roviny telefonického kontaktu.

Hlavním důvodem, proč si pachatelé vybírají starší osoby je ten, že senioři jsou osamělí, důvěřiví, rádi a pozorně naslouchají, mají minimum kontaktů s okolím, jsou méně ostražití, tělesně slabší, a proto se i hůře brání jakémukoliv útoku. Podvodníci zacházejí tak daleko, že se nejen dostávají do blízkosti seniorů, ale i do jejich obydlení, kde je následně připraví často i o celoživotní úspory. Podvodníci jsou velice výřeční, na první pohled působí sympaticky, mile, jsou schopni bez problémů navazovat kontakty. Své podvody mají velice dobře připravené, ne zřídka pracují ve skupince alespoň dvou lidí, pachatelkami často bývají i ženy.

Kybernetická kriminalita

Kybernetická kriminalita obecně na celém světě zaznamenává dynamický vývoj, počty činů narůstají i v ČR, meziročně o téměř o čtvrtinu, kdy je nutno počítat v této oblasti s výraznou latencí.

Policie ČR posuzuje kyberkriminalitu ve dvou rovinách, v tzv. čisté rovině kam spadá výrazně promyšlená trestná činnost (neoprávněný přístup k počítačovým systémům a nosičům informací a dat). K této trestné činnosti jsou potřeba nadstandartních znalostí pachatele, kteří často využívají sofistikovanějších postupů a zakrývají svou činnost prostřednictvím zahraničních poskytovatelů internetových služeb. Další rovinou je tzv. ostatní kyberkriminalita, kdy současné informační technologie jsou pouze využívány k páchaní a zakrývání běžné trestné činnosti např. podvodného jednání jakýchkoliv forem, kdy pachatel je zpravidla průměrný, někdy až podprůměrný běžný uživatel internetu.⁴⁸

⁴⁸ Projekt e-bezpečí. Prevítí na síti Live (8.12.2021). Dostupné z internetu: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/z-nasi-kuchyne/2389-previti-na-siti-live>

Nejvíce zastoupenou oblastí (přes 50 % hlášených TČ) je podvodné jednání a neoprávněný přístup, ať již k uživatelským účtům sociálních sítí, k internetovému bankovníctví nebo k nastavení služeb mobilních telefonů, s cílem podvodně vylákat finanční prostředky nebo poškodit oprávněného uživatele. Další oblasti, kam se kyberkriminalita dále nejčastěji zaměřuje, jsou zejména výroba a šíření pornografie, včetně dětské, legalizace výnosů z trestné činnosti pomocí kryptoměn, využívání darknetu k páčání trestné činnosti, trestné činy cílící na uživatele sociálních sítí, hrozby spojené s elektronickou komunikací (spamy, phishing, šíření ransomware...), podvodné e – shopy nebo šíření obsahu v rozporu s autorským právem.

S rozvojem současných a vývojem nových informačních a komunikačních technologií lze předpokládat, že kybernetická trestná činnost bude i nadále postupovat všemi kriminálními problematikami, jelikož řada činností je realizována ve virtuálním prostředí. Odhalování této trestné činnosti je vysoce sofistikované a náročné z hlediska času, finančních prostředků i lidských zdrojů.⁴⁹

Hospodářská kriminalita

Ve sledovaném období došlo oproti roku 2019/2018 opět k poklesu (o 359 případů) zjištěné hospodářské trestné činnosti. Jde zejména o trestné činy neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné jiné povinné platby. Významným trestným činem, který se na hospodářské trestné činnosti podíl je podvod/úvěrový podvod.

K poklesu došlo také u zjištěné trestné činnosti na úseku ochrany měny a trestných činů souvisejících s porušováním práv k ochranné známce. U snižování počtu trestných činů souvisejících s porušováním práv k ochranné známce se jedná o trend trvající již po několik sledovaných období.

V případě hospodářské trestné činnosti jsou pachatelé zastoupeni zejména fyzickými osobami z řad soukromých podnikatelů.

Násilná kriminalita

Po linii násilné kriminality bylo v roce 2020 registrováno celkem 795 násilných trestných činů (o 64 případů méně než v r. 2019).

TABULKA 19 – SKLADBA NÁSILNÉ KRIMINALITY V JČK – POROVNÁNÍ S ČR ZA ROK 2020

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
Násilná TČ	12 247	100	795	100	0
z toho:					
loupeže	1240	10	51	6	-4
úmyslné ublížení na zdraví	3892	32	234	29	-3
nebezpečné vyhrožování	1745	14	175	22	8
vydírání	1081	9	74	9	0
porušování dom. svobody	2152	18	121	15	-3

V roce 2020 bylo spácháno 6 skutků zvláště závažného zločinu vraždy (všechny byly objasněny). Jako vražedná zbraň byl ve 4 případech použit nůž, v 1 případě nůžky a v 1 případě údery pěstí. V případech zvláště závažného zločinu vraždy se ve většině případů pachatel s obětí znal. Stejně jako v předchozích letech jsou mezi motivy spáchání nejvíce zastoupeny osobní vztahy, rozpory v rodině, manželské neshody apod. Kriminogenní faktory zůstávají u této trestné činnosti stejné jako v předchozích letech (vyústění osobních vztahů, vyřizování účtů, majetkový prospěch, řešení tíživé životní situace, nízké právní vědomí, špatný duševní stav).

⁴⁹ Odbor prevence kriminality, MVČR. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2020. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. str. 54

V roce 2020 bylo zaznamenáno 51 případů trestného činu loupež (v roce 2019 to bylo 73) a objasněnost činila 75 %.

TABULKA 20 – POČET PŘÍPADŮ TRESTNÉHO ČINU LOUPEŽE ZA OBDOBÍ 2013-2020

Rok	Počet skutků	Objasněno
2013	158	108
2014	115	79
2015	125	88
2016	89	58
2017	88	68
2018	75	60
2019	73	57
2020	51	38

U zločinu loupeže většina zjištěných pachatelů jsou osoby, které se této trestné činnosti dopouštějí opakovaně a páchají tuto trestnou činnost samostatně. V roce 2020 v rámci kraje nedošlo k žádnému případu loupeže, kde by vznikla značná škoda nebo škoda velkého rozsahu. Nadále převažují trestné činy loupeže páchané na volných prostranstvích (ulice) u náhodně vybraných obětí, kde pachatel spoléhá na anonymitu a cílem je rychlý zisk prostředků (finanční prostředky, mobilní telefony). Stejně jako v předchozích letech dochází k oznamování trestných činů, které jsou kvalifikovány jako loupež a následně je zjištěno, že jsou oznamovatelem tyto trestné činy vymyšlené s cílem zakrýt jinou trestnou činnost nebo osobní problémy (v roce 2020 zaznamenáno 6 takových případů).

Mravnostní kriminalita

V roce 2020 bylo prověřováno 137 případů na úseku mravnostní kriminality, z tohoto bylo objasněno 104 případů. Největší zastoupení má trestný čin pohlavního zneužití v počtu 53 případů a trestný čin znásilnění v počtu 34 případů.

U mravnostních trestných činů jsou pachatelé zastoupeni ve všech věkových kategoriích. Část mravnostních trestných činů byla spáchána pod vlivem alkoholu, který sehrává velmi významnou roli jako útlumový prostředek morálních zábran a navozuje agresivitu v jednání. V neposlední řadě se mravnostní kriminality dopustili opět i pachatelé, kteří již za tento druh trestné činnosti byli v minulosti trestně stíháni a odsouzeni. I nadále se vyskytují případy smyšleného znásilnění nebo pohlavního zneužívání, kdy motivem je pomsta, strach nebo neznalost.

Páchání mravnostní trestné činnosti za využívání moderních informačních technologií je stále aktuální a bude převládat i v dalších letech. Důvodem je podceňování virtuálního světa internetu, kdy jakékoliv vložené informace přestávají být ve vlastnictví jejich autorů, ale stávají se nekontrolovatelnými. Pachatelé zneužívají nezkušenosti a důvěřivosti obětí, kterou kontaktují prostřednictvím sociálních sítí a vydávají se za jejich vrstevníky, pod různými legendami se snaží získat zejména jejich fotografie, případně videozáznamy se sexuálním podtextem, k jejichž pořizování a zasílání se je snaží přesvědčit, a následně svou oběť vydírají.⁵⁰

Situace v oblasti prostituce se proti předchozím obdobím výrazně nezměnila, stále je zaznamenáván zvyšující se trend nabízení sexuálních služeb privátním způsobem v pronajatých objektech (byty, rodinné domy apod.). Jedná se většinou o objekty panelových domů, kde je velká anonymita mezi bydlícími, a prostitutky nebo jejich „kuplíři“ si zde pronajímají byty.

Ženy pracující na privátních bytech nebo na ubytovnách nejsou zpravidla nikým hlídané jako například ochrankou, barmanem, majitelem klubu nebo zde není jiná sexuální pracovnice. Dochází tak k větší míře násilí a trestných činů. Od roku 2008 se měnilo i národnostní složení žen, přibývalo žen z Rumunska a Maďarska, a naopak ubývalo žen z Ukrajiny a Ruska. Stále roste počet privátních bytů a eskortů. Sexuální služby za peníze se nabízejí a stále nabízejí na různých webech, seznamkách, sex serverech, aplikacích atd. Trend privátů spolu se snižujícím se počtem nočních klubů stále běží.⁵¹

⁵⁰ Odbor prevence kriminality, MVČR. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2020. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. str. 26

⁵¹ Zdroj: <https://budejicka.drba.cz/zpravy/spolecnost/32615-deset-let-s-rozkosi-aneb-jak-se-zmenila-prostitutni-scena-na-jihu-zech.html>

Privátní poskytování sexuálních služeb je i ekonomicky přijatelnější pro obě strany, poskytovatel nemá takové provozní náklady jako při hotelovém způsobu a zákazník má prostitutku zhruba za polovinu ceny než v klasickém podniku.

S výše uvedeným souvisí i situace v oblasti počtu nočních klubů, která se víceméně v průběhu posledních let nemění, v rámci Jihočeského kraje bylo v roce 2020 evidováno PČR celkem 34 nočních klubů. Organizace ROZKOŠ bez RIZIKA uvedla v roce 2021 celkový počet 36 nočních klubů v JČK a více jak 140 privátních bytů, kde nabízí sex za peníze asi 180 žen a dalších 100 mužů, kteří se pohybují na různých platformách a aplikacích.⁵²

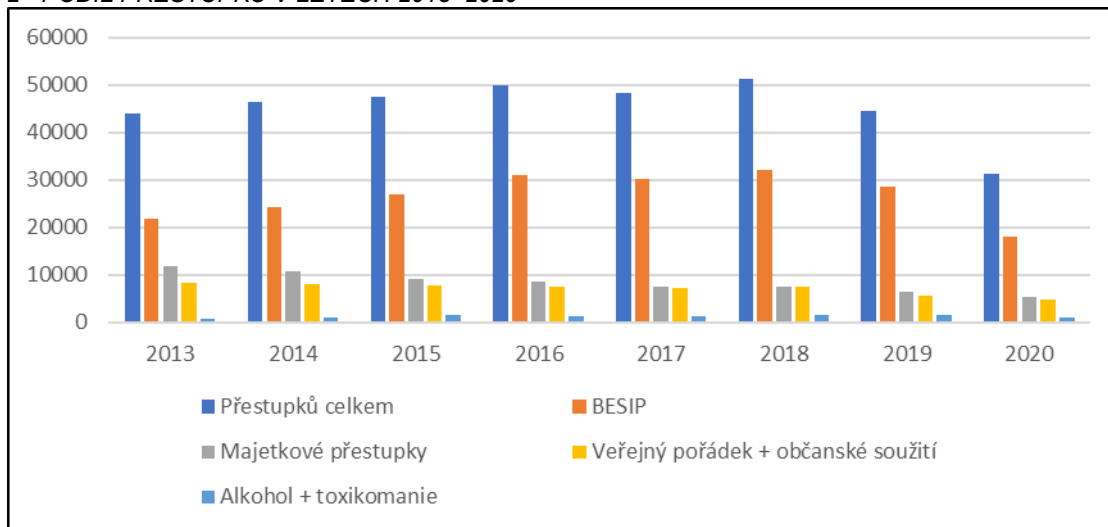
Situace v oblasti pouliční prostituce se oproti předchozím rokům rovněž žádným výrazným způsobem nemění, i když je zaznamenáván klesající trend a v řádech jde o jednotky žen. Tento způsob prostituce je výhradní doménou žen z České republiky a Slovenska. Svou činnost již tradičně směřují do příhraničních oblastí sousedících s Rakouskem a Německem. Jedná se o hlavní tahy silnic směřujících ke státní hranici.

Přestupky

Od 1. října 2020 vstoupila v platnost novela trestního zákoníku, která mimo jiné zvýšila hranici způsobené škody, z 5 na 10 tisíc Kč při určování, kdy je spáchán přestupek a kdy se již jedná o trestný čin. V praxi to znamená, že některé ze skutků, které byly dosud posuzovány jako trestné činy, z trestněprávní kvalifikace zmizí a nadále budou řešeny v rámci přestupkového řízení (přestupky do 10tis. Kč se zabývají obecní a městské přestupkové komise), jiné budou méně závažnými trestnými činy.

Službou pořádkové policie bylo v roce 2020 zjištěno 31 377 přestupků, což je o 13 062 přestupků méně než v předchozím roce.

GRAF 2 - PODÍL PŘESTUPKŮ V LETECH 2013–2020

Stabilně největší podíl na celkovém počtu zjištěných přestupků vykazují přestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu – v roce 2020 bylo řešeno 17 902 přestupků.

Druhý největší podíl na celkovém počtu zjištěných přestupků vykazují přestupky proti majetku s celkovým počtem 5 288 zjištěných přestupků. V roce 2020 byl zaznamenán pokles u přestupků v oblasti veřejného pořádku a občanského soužití, kterých bylo v roce 2020 zjištěno 4 879. Nižší počet je také patrný u zjištěných přestupků na úseku alkoholismu a toxikomanie. V roce 2020 bylo zjištěno 965 těchto přestupků (v roce 2019 bylo zjištěno 1 402 přestupků).

⁵² Zdroj: <https://budejcka.drba.cz/zpravy/spolecnost/30511-rozkos-bez-rizika-pracuje-se-zenami-ze-sexbyznysu-od-lonskeho-roku-nove-i-s-muzi.html>

3. Strategická část koncepce prevence kriminality v Jihočeském kraji na léta 2022–2027

3.1 Vize

Základní vizí této Koncepce je bezpečný kraj s nízkou úrovní kriminality, kde se obyvatelé a návštěvníci cítí bezpečně. Je zde vytvořen funkční systém prevence kriminality, ve kterém jednotlivé subjekty vzájemně spolupracují, a jsou dlouhodobě realizovány preventivní aktivity přispívající ke zvýšení pocitu bezpečí a důvěry ve veřejnou správu a instituce.

K naplnění vize jsou plánovány cíle a opatření, které pomocí vhodných nástrojů prevence kriminality přispívají k předcházení páchaní kriminality, nebo alespoň snižují její důsledky. Na krajské úrovni je navrhováno zajistit efektivní koordinaci preventivních aktivit, usnadnit spolupráci jednotlivých zainteresovaných subjektů v této oblasti a zajišťovat efektivní vynakládání finančních prostředků.

3.2 Cílové skupiny

Preventivní aktivity v Koncepci se zaměřují zejména na rizikové cílové skupiny, ve smyslu zvýšeného rizika stát se obětí trestného činu, tak i zvýšeného rizika k páchání trestné činnosti.

- Osoby nejvíce ohrožené trestnou činností⁵³
- Osoby páchající protiprávní jednání⁵⁴
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením⁵⁵
- Pracovníci působící v oblasti prevence⁵⁶
- Občané (obyvatelé kraje, návštěvníci či osoby, které v kraji pracují)

3.3 Cíle

Koncepce obsahuje celkem 3 hlavní cíle, které jsou rozpracovány do podoby konkrétních opatření. Všechna opatření budou plněna průběžně po celou dobu platnosti koncepce.

CÍL 1/ Oblast podpory přímé práce s cílovou skupinou

Opatření 1.1 Podpora aktivit prevence kriminality specificky zaměřených na vybrané cílové skupiny koncepce

Opatření 1.2 Podpora projektů obcí a kraje v oblasti prevence kriminality

CÍL 2/ Oblast koordinace a vzdělávání

Opatření 2.1 Podpora a koordinace současného systému prevence kriminality v kraji

Opatření 2.2 Zvyšování kvalifikace odborníků z oblasti prevence kriminality

Opatření 2.3. Pomoc a podpora obcím při přípravě projektů do dotačních řízení

Opatření 2.4 Udržení a optimalizace stávajícího systému prevence kriminality ve vztahu k centrálním institucím a aktivní spolupráce při plnění národní Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027

⁵³ Děti a mládež, rodiny s dětmi (s rizikem výskytu kriminálního chování u jejich členů), senioři, osoby se zdravotním a sociálním handicapem, osaměle žijící osoby, ženy, cizinci, příslušníci národnostních a etnických menšin,

⁵⁴ Děti mladší 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, mladiství, kteří se dopustili provinění, mladí dospělí, násilné osoby, recidivisté)

⁵⁵ Osoby ze soc. vyloučených lokalit, osoby propuštěné z vězení, osoby opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, osoby bez příštířeší, osoby ohrožené závislostmi a jejich blízcí, osoby ohrožené druhy, pracovníci průmyslových zón

⁵⁶ Zástupci orgánů veřejné správy (územních samospráv a státní správy), Policie ČR, obecní a městské policie, okresní a školní metodici prevence, pracovníci poskytovatelů služeb soc. prevence, PMS atd.

CÍL 3/ Oblast financování**Opatření 3.1** Vyhledávání vhodných finančních zdrojů pro aktivity v oblasti prevence kriminality**Opatření 3.2** Zajištění spolufinancování aktivit v oblasti prevence kriminality z rozpočtu Jihočeského kraje**3.4 Rozpracované cíle a opatření****1/ Oblast podpory přímé práce s cílovou skupinou**

Opatření 1.1	Podpora aktivit prevence kriminality specificky zaměřených na vybrané cílové skupiny koncepce
Charakteristika opatření	<p>Opatření směřuje k rozvoji a realizaci vhodných aktivit, programů a služeb v oblasti prevence kriminality na území kraje.</p> <p>Jedná se především o podporu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlouhodobých a systematických aktivit sociální prevence, • rozvoje a realizace psychologických, terapeutických, probačních a resocializačních programů pro pachatele, podmíněčně propuštěné z VTOS a pro práci s jejich rodinami či programů přímo ve VTOS, • aktivit situační prevence (realizace technických opatření znesnadňujících páčání trestné či přestupkové činnosti a zároveň zvyšující riziko odhalení a odsouzení pachatele), • tvorby inovativních projektů zaměřených na prevenci kriminality (např. z oblasti PMS, kyberkriminality, ochrany měkkých cílů atd.), • pořádání informačních akcí pro širokou veřejnost, které přispějí k lepší informovanosti o aktuálních trendech v kriminalitě a možnostech ochrany před kriminalitou, • vzdělávacích projektů k tématům z oblasti prevence kriminality pro cílové skupiny koncepce
Předpokládaný dopad opatření	<p>V Jihočeském kraji budou dostupné kvalitní služby soc. prevence a vhodné preventivní programy pro cílové skupiny a zároveň bude k dispozici dostatečné množství přímých preventivních aktivit, které působí na ohrožené skupiny obyvatel. Široká veřejnost bude informována o možnostech ochrany před kriminalitou a pachatelům bude znesnadněno páčání trestné činnosti.</p>
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Ve spolupráci s obcemi pravidelné monitorování aktuálních potřeb, analýza aktuálních bezpečnostních problémů a výskytu trestné či jiné protiprávní činnosti • Šíření a doporučování osvědčených projektů jiných měst, krajů či ze zahraničí v rámci sdílení dobré praxe a podpora tvorby nových projektů • Vyhledávání vhodných finančních zdrojů k realizaci preventivních aktivit • Podpora tvorby preventivních záměrů, aktivit a projektů, které cílí na cílové skupiny koncepce • Realizace vhodných služeb soc. prevence, psychologických, resocializačních, probačních, terapeutických a jiných programů a sociálních projektů primární, sekundární a terciární prevence • Vytipování ohrožených lokalit, včetně možných metod řešení z oblasti situační prevence a tím spoluvytváření bezpečných lokalit v obcích • Zpřístupňování informací o způsobech ochrany osob a majetku se zaměřením na posílení aktivního přístupu obyvatel kraje
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Dostupná síť kvalitních služeb soc. prevence a psychologických, resocializačních, probačních, terapeutických a jiných programů na území kraje • Počet realizovaných specifických projektů zaměřených na prevenci

	<p>kriminality u cílových skupin koncepce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počet realizovaných projektů s inovativními prvky • Počet realizovaných projektů z oblasti informovanosti o všeobecné kriminalitě a možnostech ochrany pro širokou veřejnost • Počet projektů situační prevence měst a obcí, evidence statistik nápadu a vývoje trestné činnosti v daných místech • Každoročně zpracované výstupy – Průběžné zjišťování dostupnosti služeb, preventivních programů a vyhodnocování jejich efektivity, Bezpečnostní analýza kraje, Závěrečná zpráva o plnění krajské koncepce
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s manažery prevence kriminality z obcí/MP, preventivní PČR, PMS, NNO atd.

Opatření 1.2	Podpora projektů obcí, kraje v oblasti prevence kriminality
Charakteristika opatření	Opatření směřuje k rozvoji a podpoře lokálních preventivních aktivit měst a obcí na území kraje. Opatření navazuje na osvědčenou praxi realizovat krajské projekty prevence kriminality ve spolupráci s PČR/MP či jinými subjekty, které se zaměřují na témata celokrajského charakteru, jenž jsou z bezpečnostního hlediska považovány za problémové a je třeba jim věnovat aktuálně pozornost.
Předpokládaný dopad opatření	Realizace městských/obecních a krajských projektů prevence kriminality. Využití finanční podpory ze státní účelové dotace, která bude kofinancovat realizaci městských/obecních a krajských preventivních projektů s dopadem na celé území kraje.
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování projektových záměrů, vyhledávání vhodných finančních zdrojů • Předložení projektů RK a ZK kraje/obce (zajištění finanční spoluúčasti) • Podávání projektů do dotačního řízení např. kraje, MV ČR • Vlastní realizace projektů • Vyhodnocení dopadů/výstupů projektů a vyúčtování projektů
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Počet projektových záměrů kraje, měst/obcí během celého období platnosti koncepce • Počet podaných žádostí kraje, měst/obcí o přidělení státní/krajské účelově vázané dotace na realizaci preventivních projektu • Počet realizovaných projektů a dalších aktivit v oblasti prevence kriminality krajem, městy/obcemi • Vyhodnocení a vyúčtování projektů realizovaných krajem či městy/obcemi
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s manažery prevence kriminality z obcí/MP, preventivní PČR, PMS, NNO atd.

2/ Oblast koordinace a vzdělávání

Opatření 2.1	Podpora a koordinace současného systému prevence kriminality v kraji
Charakteristika opatření	Opatření se zaměřuje na udržení a další rozvoj vytvořeného a efektivního koordinovaného systému prevence kriminality, kde jednotlivé subjekty (kraj, obce, MP, PČR, PMS, NNO atd.) na poli prevence spolupracují, aktivně komunikují a kde jsou dlouhodobě realizovány preventivní programy a aktivity přispívající ke zvýšení pocitu bezpečí obyvatel kraje a jejich důvěry ve veřejnou správu a její instituce.
Předpokládaný dopad opatření	Funkční koordinovaný systém, který zajistí rychlý přenos informací od všech participujících subjektů v oblasti prevence kriminality v kraji, motivaci společného řešení aktuálních bezpečnostních problémů, efektivní plánování preventivních aktivit a zamezení duplicit, šíření příkladů dobré praxe, efektivní čerpání dotačních programů a zlepšování vzájemné spolupráce napříč krajem.
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelná aktualizace databáze kontaktů osob a subjektů v oblasti prevence kriminality v kraji • Pravidelná komunikace (osobní či elektronická) s obcemi a dalšími subjekty v oblasti prevence kriminality (předávání aktualit a informací z celostátní úrovně, informačních zpráv, novin, trendů, nových postupů a úspěšných projektů z oblasti prevence kriminality) • Aktivní oslovování nezapojených měst/obcí a dalších subjektů zabývajících se problematikou prevence kriminality a nabízení možnosti spolupráce • Zachování krajské pracovní skupiny prevence kriminality • Realizace pracovních setkání (dle potřeby prezenční či online formou) • Realizace výjezdních setkání (min. 1 ročně) preventivních pracovníků obcí, MP/PČR, PMS, kraje a MVČR • Realizace výjezdních setkání (min. 1 ročně) řídicích pracovníků městských/obecních policií, kraje a MVČR • Výjezdní konzultace v místě působnosti preventivních záměrů/projektů/aktivit • Pomoc obcím při zakládání a činnosti multidisciplinárních týmů v oblasti PK • Realizace pracovních setkání napříč krajem z důvodu operativního řešení aktuální problematiky a bezpečnostních problémů • Zveřejňování informací a aktualit prostřednictvím webu Jihočeského kraje či MVČR, spolupráce s médii
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Počet obcí a dalších subjektů aktivně zapojených do krajského systému prevence kriminality (počet jednání, individuálních konzultací) • Aktivní oboustranná komunikace se zástupci obcí, MP/PČR, PMS a dalších subjektů v oblasti prevence kriminality na území kraje, ostatních krajů a MVČR • Počet uskutečněných pracovních a výjezdních setkání (prezenční či online formou) • Počet poskytnutých konzultací, řešení bezpečnostních problémů, jednání pracovní skupiny • Počet zveřejněných informačních zpráv nebo novin na webu Jihočeského kraje, příp. i MVČR (www.prevenckriminality.cz)
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s manažery prevence kriminality z obcí/MP, preventivní PČR, PMS, NNO atd.

Opatření 2.2	Zvyšování kvalifikace odborníků z oblasti prevence kriminality
Charakteristika opatření	Opatření směřuje k realizaci průběžného odborného vzdělávání odborníků z oblasti prevence kriminality, které zvyšuje jejich kvalifikaci i odborné kompetence. Cílem je šíření odborných informací, odborně prováděných vzdělávacích aktivit a vlastní přímá realizace konkrétních vzdělávacích akcí.
Předpokládaný dopad opatření	Atraktivní a dostatečná nabídka vzdělávacích programů a aktivit pro obce, preventisty MP/PČR, vedoucí pracovníky MP, zástupce PMS a další subjekty v oblasti prevence kriminality v kraji. Realizací vzdělávacích aktivit se posílí vzájemná spolupráce, zvýší se odborný, profesní a osobnostní růst jednotlivých aktérů v oblasti prevence kriminality na území kraje. Během vzdělávacích aktivit bude účastníkům poskytnout dostatečný čas a prostor pro sdílení a vzájemnou výměnu zkušeností, čímž se posílí spolupráce mezi krajem, MV ČR a lidmi z praxe a zároveň se upevní motivace jednotlivých místních aktérů v oblasti prevence kriminality k realizaci preventivních opatření a projektů, které budou mít celkový pozitivní dopad na bezpečnostní situaci v kraji.
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Odborné semináře (v prezenční či online podobě) • Realizace krajské odborné konference prevence kriminality a rizikového chování • Workshopy • Odborné školení spojené s výjezdním pracovním setkáním • Teambuildingové aktivity • Diskusní odborné panely
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Počet uskutečněných odborných seminářů (v prezenční či online podobě), workshopů, teambuildingových aktivit či diskusních panelů přímo realizovaných z rozpočtu JČK/OSOVS nebo zajištěných krajem. • Program akcí, počet účastníků, zpětnovazební dotazníky • Participace kraje na ostatních obdobných vzdělávacích aktivitách na území kraje • Každoroční realizace krajské odborné konference prevence kriminality a rizikového chování
Gestor	Manažer prevence kriminality

Opatření 2.3	Pomoc a podpora obcím při přípravě projektů do dotačního řízení
Charakteristika opatření	Opatření směřuje k pomoci a podpoře místních projektů prevence kriminality, které se uchází o přidělení státní účelově vázané dotace (např. Program prevence kriminality MV ČR) anebo dotace z dotačního programu JČK.
Předpokládaný dopad opatření	Realizace projektů prevence kriminality na místní úrovni ve městech a obcích na území kraje a získání finanční podpory.
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Metodická podpora žadatelům při plánování, tvorbě a vlastní realizaci projektů • Hodnocení přijatých projektů dle kritérií MVČR/JČK • Obhajoba projektů před hodnotící komisí Republikového výboru pro prevenci kriminality či hodnotící komisí JČK.
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Počet měst/obcí, jež využily metodické podpory kraje/MVČR – počet jednání, individuálních konzultací • Počet projektových záměrů měst a obcí • Počet podaných a podpořených projektů měst a obcí • Počet skutečně zrealizovaných projektů měst a obcí
Gestor	Manažer prevence kriminality

Opatření 2.4	Udržení a optimalizace stávajícího systému prevence kriminality ve vztahu k centrálním institucím a aktivní spolupráce při plnění národní Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027
Charakteristika opatření	Opatření je zaměřeno na využití dostupných možností k ovlivnění preventivní politiky na národní úrovni směrem k podpoře krajských a místních aktivit. Jedná se zároveň i o zvýšení povědomí centrálních orgánů a dalších institucí o úrovni preventivní politiky v JČK (zohlednění potřeb obyvatel kraje, realizátorů projektu, aktuální bezpečnostní situace).
Předpokládaný dopad opatření	Využíváním všech možností (připomínkování zásadních dokumentů, podávání krajských projektů, obhajoba projektů měst/obcí v dotačním řízení, konzultace plánovaných opatření apod.) se kraj bude podílet na posílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni centrální (MVČR).
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivní účast na jednání na národní úrovni, zapojení do odborných pracovních skupin a poradních struktur, prezentace preventivní politiky kraje • Aktivní přenos informací, elektronická komunikace a oboustranná spolupráce s orgány na centrální úrovni – především MVČR • Aktivní přístup kraje při oslovení ke spolupráci na plnění úkolů národní Strategie PK (připomínkování dokumentů, obhajoba projektů/organizací)
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Počet uskutečněných jednání na národní úrovni, způsob zapojení kraje do odborných pracovních skupin a poradních struktur, prezentací preventivní politiky kraje. • Počet připomínek dokumentů, návrhů legislativních úprav u zásadních materiálů týkajících se oblasti prevence kriminality
Gestor	Jihočeský kraj, Manažer prevence kriminality

3/ Oblast financování

Opatření 3.1	Vyhledávání vhodných finančních zdrojů pro aktivity v oblasti prevence kriminality
Charakteristika opatření	Podpora k využívání stávajících (či nově vytvořených) dotačních titulů státních institucí a jiných donátorů (např. nadací).
Předpokládaný dopad opatření	Vyhledáváním vhodných finančních zdrojů umožnit službám a obcím realizování preventivních aktivit na jejich území a tím zlepšení bezpečnostní situace v Jihočeském kraji.
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Informování obcí a dalších institucí (např. NNO) z oblasti prevence kriminality o možných zdrojích financování preventivních projektů, služeb a aktivit prevence kriminality • Metodická pomoc při plánování, tvorbě a vlastní realizaci projektů • Monitorování aktuálních informací o realizaci, efektivitě a potřebnosti projektů, služeb a aktivit na území kraje
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Počet každoročně vyhledaných dotačních titulů vhodných pro oblast PK. • Počet konzultací k úspěšně podaným projektům – usnadnění obcím a dalším subjektům realizování aktivit z oblasti prevence kriminality • Počet uskutečněných metodických jednání a konzultací • Celkový objem vynaložených finančních prostředků od donátorů, počet podpořených služeb a programů
Gestor	Jihočeský kraj, Manažer prevence kriminality

Opatření 3.2	Zajištění spolufinancování aktivit v oblasti prevence kriminality z rozpočtu Jihočeského kraje
Charakteristika opatření	Na základě odůvodněných a plánovaných preventivních aktivit zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje. Podpora využívání stávajících dotačních titulů kraje.
Předpokládaný dopad opatření	Udržení každoroční realizace vzdělávacích aktivit kraje a dotačního titulu pro oblast prevence kriminality Jihočeského kraje.
Aktivity vedoucí k naplnění opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění finanční spoluúčasti na krajských projektech, pracovních a vzdělávacích aktivitách z oblasti prevence kriminality. Každoročně alokování finančních požadavků v odůvodnitelné výši • Příprava a realizace krajských projektů, pracovních a vzdělávacích akcí, přímo podpořených z rozpočtu JČK/OSOV • Každoročně vyhlášený dotační titul – zvýšení dostupnosti finančních prostředků obcím. Usnadnění menším obcím, které těžko plní složité administrativní nároky celorepublikových dotačních programů na realizování aktivit z oblasti prevence kriminality • Odborná pomoc při vyhlášení a administraci dotačního titulu JČK a hodnocení došlých žádostí
Výstupy opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu oblasti prevence kriminality v kalendářním roce (dotační titul) • Počet podaných a podpořených žádostí (dotační titul) /metodická podpora, počet konzultací • Počet realizovaných krajských projektů, pracovních a vzdělávacích akcí (počet účastníků, program akce, zpětnovazební dotazníky), přímo podpořených z rozpočtu JČK/OSOV
Gestor	Jihočeský kraj, Manažer prevence kriminality

4. Shrnutí

Prevence kriminality na území Jihočeského kraje v průběhu let našla v aktivitách kraje své opodstatněné místo. Pro následující období 2022-2027 se stává neodmyslitelnou součástí bezpečnostní politiky kraje. Vyvažuje realizovaná represivní opatření, aktivizuje společnost a usiluje o to, aby Jihočeský kraj byl i nadále bezpečným místem pro rodinný život, práci a zábavu.

Pro nastávající období je navrhováno:

- zachovat pozici krajského manažera prevence kriminality, který je organizační a výkonnou jednotkou navrhovaných preventivních opatření,
- vytvořit z pracovníků zabývajících se prevencí kriminality (manažerů PK měst a obcí, zástupců policie, PMS, NNO apod.) pracovní tým, který je schopen efektivně spolupracovat a dál se odborně rozvíjet,
- využívat různé komunikační nástroje, v rámci nichž budou odborné i laické veřejnosti pravidelně zprostředkovávány novinky, aktuality, inovativní přístupy preventivní práce a možnosti ochrany před kriminalitou,
- podpořit součinnost kraje a MV ČR při realizaci dotačního programu prevence kriminality a dalších aktivit,
- podpořit prostřednictvím dotačních titulů kraje neinvestiční projekty obcí a NNO, které budou každoročně zaměřeny na témata z oblasti prevence kriminality,
- realizovat krajské projekty prevence kriminality s dopadem na celé území kraje,
- zachovat finanční podporu kraje pro tuto oblast z jeho rozpočtu.

Souhrn k finanční stránce Koncepce:

Náklady kraje na realizaci Koncepce v každém kalendářním roce se skládají z běžných výdajů na zajištění pozice manažera prevence kriminality a s tím souvisejících administrativních a provozních nákladů, z výdajů z rozpočtu OSOV na zajištění některých odborných činností (vzdělávání, výjezdní pracovní setkání, krajská konference, krajské projekty) a z prostředků kraje na zajištění dotačního titulu prevence kriminality.

Kvalifikovaný odhad finanční náročnosti realizace prevence kriminality Jihočeského kraje 2022–2027.

Jedná se o údaje za každý kalendářní rok zvlášť.

	Finanční prostředky z rozpočtu OSOV/ vzdělávací akce, výjezdní pracovní setkání, konference apod.	Finanční prostředky z rozpočtu OSOV/krajské projekty (příp. povinná spoluúčast při financování z jiných zdrojů) apod.	Finanční prostředky z rozpočtu kraje/ dotační program na podporu prevence kriminality
2022–2027	200 000 Kč	400 000 Kč	500 000 Kč

Poznámka ke sloupci č. 1 a č. 2: Jedná se o kvalifikovaný odhad, učiněný v době přípravy Koncepce. Potřeba finančních prostředků se může v době trvání měnit, v závislosti na legislativním prostředí a jiných, neočekávaných okolnostech.

Poznámka ke sloupci č. 3: Výše skutečně uvolněných finančních prostředků bude záviset na aktuálních možnostech rozpočtu Jihočeského kraje.

Zpracovala Mgr. Veronika Švehlová Bullová, OSOV

Použité zdroje

1. Cejp, M., Havrda, M., Hope, T., Scheinost, M., Večerka, K. Tvorba a realizace projektů prevence kriminality mládeže. 1. vyd. Praha: Centrum pro veřejnou politiku, 2007. ISBN 978-80-239-9950-1.
2. Clarke, R. V., Eck, J. E. Analýza kriminality v 60 krocích. 1. české vyd. Praha: Otevřená společnost, o.p.s., 2010. ISBN 978-80-87110-22-5.
3. Čada, K. a kol. Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. 1. vyd. Praha: GAC spol. s.r.o., 2015.
4. Dočkal, M., Dostálova, I. Typy projektů prevence kriminality. 1. vyd. Praha: Tiskárna MV, 2008.
5. Holas, J. Bezpečí, kriminalita a prevence. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. ISBN 978-80-7338-185-1.
6. Charvát P., Lang P., Kopecká Z. Rozsah sociálního vyloučení v Jihočeském kraje. 1. Vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020.
7. Interní materiál Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje – Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území Jihočeského kraje za rok 2019
8. Interní materiál Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje – Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území Jihočeského kraje za rok 2020
9. Jihočeský kraj. Střednědobý plán rozvoje služeb Jihočeského kraje na období 2022–2024. Dostupné z internetu [online]. [cit. 2022-02-13] Dostupné z <<https://socialniportal.kraj-jihocesky.cz/?strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-v-jihoceskem-kraji-na-obdobi-2022-%E2%80%93-2024>>
10. Ministerstvo vnitra. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027. 1. vyd. Praha: MVČR, 2021. [online]. [cit. 2022-02-13] Dostupné z <<https://prevencekriminality.cz/nova-strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-2027-v-pripominkovem-rizeni/>>
11. Ministerstvo vnitra. Odbor prevence kriminality. Typy projektů prevence kriminality. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra, 2007.
12. Ministerstvo vnitra. Odbor prevence kriminality. Metodická příručka pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020.
13. Probační a mediální služba. Koncepce rozvoje probace a mediace do roku 2025, Praha: PMS, 2017.
14. Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2022–2027. Dostupné z internetu [online]. [cit. 2022-02-13] Dostupné z <<https://www.olkraj.cz/prevence-kriminality-cl-292.html>>
15. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011–2015, Důvodová zpráva, 2011. [online]. [cit. 2018-02-01] Dostupné z <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucenii/>
16. Scheinost, M. a kol. Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019. Praha: IKSP, 2020.
17. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020, Agentura pro soc. začleňování, 2016. [online]. [cit. 2018-02-01] Dostupné z <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucenii/>
18. Večerka, K. - Holas, J. - Tomášek, J. - Přesličková, H. - Blatníková, Š., 2007. Občané o kriminalitě a prevenci: Závěrečná zpráva z výzkumu veřejného mínění.

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika
ESF – Evropský sociální fond
GP – Grantový program
HK – Hospodářská kriminalita
CHKO – Chráněná krajinná oblast
JČK – Jihočeský kraj
KŘP JČK Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
KÚ – Krajský úřad
MKDS – Městský kamerový dohlížecí systém
MP – Městská policie
MÚ – Městský úřad
MV ČR – Ministerstvo vnitra
NNO – Nestátní nezisková organizace
OOP – Obvodní oddělení policie
OP LZZ – Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
ORP – Obec s rozšířenou působností
OSPOD – Odbor sociálně právní ochrany dětí
OSVZ – Oddělení sociálních věcí a zdravotnictví
OŠMT – Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
PČR – Policie České republiky
PK – Prevence kriminality
PMS – Probační a mediační služba
PP – Primární prevence
PPP – Pedagogicko-psychologická poradna
RCH – Rizikové chování
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
SPRSS – Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb
TČ – Trestný čin
VTOS – Výkon trestu odnětí svobody
ZZS JČK – Zdravotnická záchranná služba Jihočeského kraje